

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 4.

bb.1. a társadalomtudományi kutatások új eredményei s további feladatai - Káda István nyilatkozata

1/gy/gg/a/hgy

1973. október 4.

a x. pártkongresszus a társadalomtudományi kutatások egyik fő feladatául jelölte meg társadalmi fejlődésünk tendenciáinak tudományos vizsgálatát. Budapest, az I. kerületben összesen nyolc társadalomtudományi intézet kapcsolódott be a felelősségteljes munkába. a kerületi pártbizottság a közelmúltban arról tájékozódott és folytatott élénk vitát: milyen eredménnyel járt az utóbbi másfél esztendő alatt végzett munka? Káda István a kerületi pártbizottság első titkára elmondta győri margitnak, az mti munkatársának:

- meggyőződünk arról, hogy az intézetek a középtávu társadalomtudományi kutatási feladatokat, a magyar tudományos akadémia segítségével nagy felelősséggel, a határidők pontos betartásával végzik. tudatában vannak felelősségüknek, munkájuk jelentőségének, hiszen a társadalomtudományi kutatások elősegítik a politikai döntések jobb., tudományos megalapozását, a tudományos eredmények hatékonyabb, gyorsabb hasznosítását. másrészt a társadalomtudományokat is nagy impulzussal viszik előre a párt politikai irányvonalát közvetlenül érintő tudományos kutatások. szembesítik megállapításait a mindennapok gyakorlatával, s egyben új ösztönzést is nyernek tőlük. kerületünkben befejezett az eddig folytatott kutatómunka első gyümölcse: jelenleg mindenütt az összefoglaló tanulmányokat készítik.
/folyt.köv./

- 1 -

9A

bb.1./ a társadalomtudományi.....folyt./-a

az év végéig összeállítják a 2-3 lvtől 8-10 ivig terjedő tanulmányteceket. tapasztalataik szerint már a munkák első összegezése is sok értékes információt, megállapítást tartalmaz. többek között elkészült az állam-és jogtudományi intézet,, a közvetlen és képviselői demokrácia formái és mechanizmusa az ipari és mezőgazdasági üzemekben,, című tanulmánya. az előmunkálatokban 31 tudományos kutató vett részt, csaknem ugyanannyi kutató intézet, egyetem, szakigazgatási és társadalmi szerv részéről. a kutatók 14, különböző típusú ipari vállalatnál, 15 mezőgazdasági és hét ipari termelőszövetkezetnél végeztek felméréseket. mindenekelőtt azt vizsgálták: mennyire érvényesülnek üzemünkben a dolgozók demokratikus jogai és melyek azok a szervezeti, politikai, jogi természetű lépések, amelyek a különböző típusú vállalatoknál az üzemi demokratizmus továbbfejlesztését szolgálhatják. a tanulmányban megállapították, hogy csaknem általános tapasztalat: a dolgozók nem ismerik kellőképp meglévő demokratikus jogukat, vagy kevéssé élnek vele, s elég nagyfokú az üzemi ügyei iránt megnyilvánuló közömbösség. az üzemi demokratizmus továbbfejlesztésére számos javaslatot dolgoztak ki

- a történettudományi intézetben külön munkacsoport vizsgálta a munkásosztály fejlődésének, strukturájának és tudállapotának változását. a tervtanulmány első szakaszaként az év végéig egy gépipari és egy textlipari üzem komplex történeti-szociológiai felmérését összegező tanulmány elkészítését tűzték ki feladatul. az eddigi megállapítások, a ,, nyersanyag,, alapján ítélve számos érdekes felismeréssel gazdagítják majd ismereteinket. a felmérések alkalmával részletesen feltérképezték a technika és a munkás viszonyát a termelés folyamatában, - nemanyira a munka, hanem a munkás, az élő, alkotó ember oldaláról. figyelemre méltó eredmény, hogy a tanulmány világosan cáfolja azokat a pesszimista nézeteket, amelyek szerint a technikai fejlődéssel háttérbe szorul a munkás, az egyén tehetsége, ügyessége, s a mechanikus munkavégzés elszűrítő hatása fenyeget. a vizsgálatok lehetővé teszik a munkásosztálynak, az eddiginél árnyaltabb bemutatását: egyértelműen bizonyítják, hogy vezető osztályunk életviszonyai folyamatosan javultak.

/folyt.köv./

NA

- 2 -

bb.1./ társadalomtudományi.....2.folyt./-a

- befejezéshez közelednek a szociológiai intézetben,, a mai falu társadalmi szerkezetének átalakulása: a paraszti életmód és tudat változásai,, című középtávu kutatási terv első szakaszának munkálatai. a kutatócsoportok szerte az országban összesen száz faluban jártak. falunként 20-50 családnál tájékoztak a foglalkozásiágak, jövedelmi viszonyok, társadalmi aktivitás, családi viszonyok és más témákban. a falvakról,, kismonográfiákat,, is készítettek: ezekben igyekeztek megragadni a számokkal ki nem fejezhető emberi kapcsolatokat, a falu átalakításával kapcsolatos pszichológiai mozzanatok is. a végleges eredmények még hiányoznak ugyan, de az eddigi vizsgálatok már sok új összefüggés feltárását ígérk. mindenekelőtt érdekes képet mutat a falu társadalmi szerkezetének vizsgálata, azok a gyökeres változások, amelyek az ország iparosodásával, s am mezőgazdaság kollektivizálásával függenek össze. eltűnőben vannak azok a fogalmak, amelyek a ,, falut,, azonosították az agrárnépességgel, a parasztsággal. a felmérések tanúsága szerint a falusi munkaerő igen nagy hányada az iparban dolgozik. ezzel kapcsolatos az ingázók ismert, de eddig nem eléggé mélyen elemzett problémája, s ide tartozik a konzervatív falusi-paraszti család felbomlásának számos tünete is - főleg az asszonyok munkába állásának következtében.

- véleményünk szerint az intézetek munkatársai, a kutatócsoportok - a helyi pártszervezetek aktív kezdeményező tevékenysége, a kutatóintézetek vezetőségének felelősségteljes irányító munkája nyomán - sikerrel tesznek eleget a x. pártkongresszus határozata alapján kapott újszerű pártmegbízatásnak. a kerületi pártbizottság - a központi bizottság tudományos közoktatási és kulturális osztályának, a budapesti pártbizottság illetékeseinek segítségével - arra ösztönzi az érdekelt intézetek pártszervezetét, hogy munkahelyükön eszmecserék és alkotó viták keretében vessek fel; milyen módon és mely irányban lenne célszerű a középtávu kutatási tervekben megfogalmazott aktuális feladatok tudományos kutatásának továbbfejlesztése, a kutatási eredmények társadalmi-politikai hasznosítása. pártunk illetékes szervei nagy figyelemmel és megbecsüléssel értékelnek és hasznosítanak minden olyan eredményt, amely tudományos igazságot és javaslatot tartalmaz - fejezte be nyilatkozatát kada istván. /mti/

NA

- 3 -

bb.2. erdei ferenc tér makón

vid/ká/a/hgy

1973. október 4.

erdei ferenc egyik könyvében megemlékezik arról, hogy makói szülőháza előtt egy névtelen kis tér áll. a hazafias népfrent városi bizottságának javaslatára a város tanácsa most úgy határozott, hogy y a teret a neves politikusról, tudós akadémikusról nevezik el. a téren áll az az iskola is, ahol a város neves szülötte tanulmányait megkezdte./mti/

--

bb.3. vasárnap: nagytakarítás a hűvösvölgyi nagyréten

1/vt/gk/hi/a/hgy

1973. október 4.

a kisz budapesti bizottsága, a magyar vöröskereszt budapesti szervezete, a ii. és a xii. kerületi tanács, valamint a kea területi vöröskereszt-szervezetek nagytakarítási akciót indítanak a budai erdei sétányok és kirándulóhelyek megtisztítására. a társadalmi akció szorosban kapcsolódik a főváros centenáriuma tiszteletére kezdeményezett, szép, tiszta, virágos budapestért, és a ,, hat órát budapestért,, mozgalomhoz.

a társadalmi megmozdulás első programját vasárnap, október 7-én bonyolítják le. ezuttal a közreműködők - az előzetes intézkedés száz középiskolás fiatal és szakmunkás-tanuló - a hűvösvölgyi nagyréten, továbbá a xii. kerületi reggeli peruban, a vörös csillag szálloda környékén látnak munkához, reggel fél 9-kor. a,, nagytakarítást,, a fővárosi kertészeti vállalat szakemberei irányítják, a köztisztasági hivatal gondoskodik a szemét elszállításáról, az erdőgazdasági vállalat és az érdekelte tanácsok pedig biztosítják a szükséges munkaeszközöket./mti/

--

- 4 -

bb.4. hotel olefin

vid/ká/a/hgy

1973. október 4.

a leninváros térségében épülő ipari komplexum alapvető gépi berendezéseit szovjet, csehszlovák, nszk hazai vállalatok szállítják. itgy a fontos építkezésre gyakran érkeznek vendégek - szakértők, mérnökök, szerelők - akik hosszabb ideig tartózkodnak a kombinátban. számukra, valamint a városba látogatók kényelmes elhelyezésére a nehézipari minisztérium beruházásával korszerű szállodát építenek mintegy harmincmillió forintos költséggel. a hétszintes épületet a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói házgyári panelekből szerelik össze és abban csaknem száz - meleg és hidegvízű fürdővel ellátott - szobát alakítanak ki. az új szálló földszintjén társalgót, bárt, éttermet és konyhát rendeznek be. a,, hotel olefin,, -t leninváros első végleges szállodáját a hónap végén adják át./mti/

--

bb.5. kiállítás katonai egyenruhából

1/vt/tm/hi/a/hgy

1973. október 4.

az országos muzeumi és műemléki hónap alkalmából a hadtörténeti muzeumban október 5-én a,, magyar katona egyenruhája 1869-1973,, címmel kiállítás nyílik. az impozáns tárlaton azokat a katonai egyenruhákat mutatják be, amelyeket a magyar katonák az utóbbi 100 esztendő során viseltek. a mintegy 80 kiállított egyenruha - táborig és gyakorló, társasági és díszöltözetek, valamint a katonai nevelőintézetek növendékeinek egyenruhái - mellett ismertebb személyiségek ruhái is láthatók a két termet megtöltő kiállításon, például stromfeld auralnak, a vöröshadsereg vezérkari főnökének sapkája, szalvai mihálynak, a spanyolországi nemzetközi brigád egyik parancsnokának tábornoki öltözetek. a kiállítást kiegészítik régi és modern öltözködési szabályzatok, az osztrák-magyar hadsereg rendfokozati jelzései, festmények, csapatzászlók és kitüntetések.

a pénteken megnyitott új kiállítás az év végéig tekinthető meg./mti/

--

- 5 -

mt

bb.6. tizenhárom vagon kétnyaras pontyot és fehér busát helyez-
nek a balatonba

vid/ká/a/hgy

1973. október 4.

a sídfoki balatoni halgazdaság területén megkezdődött az őszi halászat. az öt brigád naponta 50-60 mázsa halat fog ki a balatonból és a gazdasághoz tartozó tavakon. a balatonlellei 8-as számú tóból kifogott kétnyaras, 30-35 dekás pontyokat és fehér busákat a balatonba telepítik. a magyar tenger halállományának gyarapítására 10 vagon kétnyaras pontyot és 3 vagon fehér busát helyeznek ki az őszi folyamán./mti/

--

bb.7. baranya megyei nap a megyék népművészeti kiállításán

1/nn/gg/h1/a/hgy

1973. október 4.

a megyék népművészeti kiállításának a főváros centenáriumiát köszöntő rendezvénysorozatán, amelyet a magyar nemzeti galériában tartanak, vasárnap kerül sor a baranya megyei napra. két alkalommal, délelőtt 11.30-kor, illetve délután 16.30 óra-kor népzenei műsoron vehetnek részt a hallgatók. ezen gyukra Mihályné egyházaskosári csángó népi énekes, Kovács János és Késity György Mohácsi sokár okarinás és tamburás, valamint Latzl János Bolyi német harmonikás működnek közre.

a baranyai nap műsorát délután 17 órától filmvetítés egészíti ki, a nézők megtekinthetik az utolsó pécsi fésűsről készült produkciót, valamint a Mohácsot bemutató találkozás című filmet./mti/

--

bb.9. megverték, mert tanuskodott

vid/fm/a/hgy

1973. október 4.

Timár György és Ükrös Ferenc szolnoki lakosok ez év nyarán a város főutcáján megtámadtak és megverték két fiatalembert, mert az egyikük korábban ellenük tanuskodott. a szolnoki járásbíróság Timár Györgyöt hét hónapi, Ükrös Ferencet pedig nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte./mti/

--
- 6 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

parlament

bkk 1. cseterki Lajos beszéde

gy/um zs

1973. október 4.

rendelkezésre bocsátjuk cseterki Lajos beszédét, amely a parlament csütörtöki ülésén hangzik el. embargó feloldásig!!

x x x

cseterki Lajos bevezetőben rámutatott, hogy az elnöki tanács tevékenységét az újjáválasztása óta eltelt több mint két esztendőben az országgyűlés által ráruházott felelősség tudatában végezte. a hatáskörébe tartozó feladatok elvégzésével, egész munkájával nagy társadalmi céljainkat, a szocializmus építésében előttünk álló feladatokat igyekezett és igyekszik szolgálni.

- a közel két és fél esztendő alatt, amelyet az elnöki tanács beszámolója átfog, a x. kongresszus által megjelölt feladatok megvalósításával társadalmunk tovább fejlődött. dolgozó népünk szorgalmas és alkotó munkája nyomán előrehaladt a szocialista gazdaság építése, emelkedett az életszínvonal, erősödtek és szilárdabbak lettek a szocialista viszonyok. a múlt év novemberében pártunk központi bizottsága mérlegre tette céljainkat és munkánkat, az eredményeket és a fogyatékoságokat, megjelölte a teendőket és feladatokat.

/folyt.köv./

20.40

- 1 -

bkk 1. / cseterki Lajos ...1.folyt./um

ma elmondhatjuk, hogy hazánk társadalmi, politikai és gazdasági életét alkotó légkör, fejlődés jellemzi. az elnöki tanács véleménye szerint népköztársaságunk alkotmányos élete, törvényes rendje tovább szilárdult, visszatükröződik benne a munkáshatalom ereje, a szocialista állam fejlődése.

- az elnöki tanács újjáválasztása óta az országgyűlésnek bemutatott törvényerejű rendeletek kifejezik a fő társadalmi és politikai törekvéseket. egyik közös jellemvonásuk, hogy a jogok és köteleességek egységét, az állampolgári fegyelmet, a munkahelyek, üzemek és intézmények demokratizmusának erősítését szolgálják.

- az országgyűlés törvényhozó, és az elnöki tanács jogalkotó munkáját úgy tekintjük, hogy ezekben az években tovább fejlődött és szélesedett a szocialista társadalom alkotmányos kerete, kristályosodtak és tökéletesedtek a gazdasági és kulturális építési jogi normái, megfogalmazódtak az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztésének új feladatai.

- néhány éve még erős kritikai éllel merült fel, hogy túl sok a jogszabály, közte nem kevés számú törvényerejű rendeletet alkot az elnöki tanács. a bíráló megjegyzések akkor és ma is abból a jogos és követendő elvnek a sürgetéséből fakadnak, hogy a kevesebb számú, de átfogóbb jogszabály hatékonyabban szolgálja az életet, könnyebbé és jobbá teszi az állam intézményeinek és apparátusának munkáját, az áttekinthető és ismert rendelkezések növelik az állampolgárok biztonságát, törvénytiszteletét.

- társadalmi fejlődésünknek olyan szakaszába értünk, hogy lehetőségünk van életünk alapvető viszonyait hosszabb időre szólóan szabályozni. az alkotmánymódosítás önmaga is erősíti ezt a tendenciát, jó alapul szolgál a társadalmi és állampolgári viszonyok átfogóbb, általánosabb szabályozásához. életbelépése óta az országgyűlés törvényalkotó munkája szélesedett, - s a korábbi beszámolási időszakhoz viszonyítva - évről - évre csökken az elnöki tanács által alkotott, az állampolgárok alapvető jogait és köteleességeit érintő törvényerejű rendeletek száma. a helyzettel azonban nem lehetünk elégedettek. igazat kell adnunk azoknak a kritikai megjegyzéseknek, amelyek változatlanul sokallják a rendeleteket, a végrehajtási utasításokat; a helyi végrehajtó szervek maguk is panaszkodnak, hogy gyakran nem tudnak eligazodni a rendeletek sokaságában. a szocialista viszonyok szilárdsága, alkotmányos rendünk fejlettsége lehetővé teszi, hogy fokozottabban törekedjünk a hosszabb időre szóló szabályozásra.

/folyt.köv./ 20-40

bkk 1. /cseterki Lajos ...2.folyt./um

ezt követően válaszolta a legutóbbi tanácsstagi választások tapasztalatait, majd beszámolt az elnöki tanácsnak a hivatásos bírák megválasztásával kapcsolatos tevékenységéről.

a továbbiakban hangsúlyozta: az alkotmány és rendelkezéseinek betartása minden állami és társadalmi szerv feladata. az elnöki tanácsra azonban ennél több feladat hárul, mert alkotmányunk az elnöki tanács hatáskörébe utalja az alkotmányossági felügyeleti jogkört. az alkotmány - hiven jellegéhez és lényegéhez - elvben fogalmazza meg ezt a fontos államhatalmi feladatot; gyakorlati érvényesítése alkotmányos életünk újabb garanciáját teremti meg. az elnöki tanács hozzákezdett már e fontos elv gyakorlati kimunkálásához. a szeptemberi ülésen elfogadott ügyrendje előrelépést jelent az alkotmányossági felügyeleti jogkör gyakorlati érvényesítésében. e jogkörének megfelelően a jövőben, ha a kormány, az igazságügyi szervek, valamint a tömegszervezetek, tömegmozgalmak vezető testületei az alkotmány végrehajtásával összefüggő bejelentést tesznek, az elnöki tanács azokat megvizsgálhatja, elbírálhatja és az alkotmány végrehajtására az állami szerveknél intézkedéseket kezdeményezhet.

- az utóbbi években sokat foglalkoztatott bennünket a szocialista erkölcs és közgondolkodás formálása, a munkahelyi légkör javítása. tudjuk, hogy a szocialista állam ilyen irányú tevékenységét hatékonyabbá kell tennünk, munkáját javítanunk kell. társadalmunk törvényes rendjét, építőmunkánkat gyengítik az olyan tünetek, amikor egyesek megfélemednek kötelességükről, visszaélnék azokkal a jogokkal, amelyeket alkotmányunk minden állampolgárnak biztosít.

- az utóbbi években az állami ellenőrzés fokozódása, a társadalmi ellenőrzés szélesedése egyes vállalatoknál vagy szervezeteknél olyan visszaéléseket tárt fel, amelyek egyes vezetők ellen törvényes eljárást, bírói ítéletet vontak maguk után. amikor a kegyelmi kérés kapcsán az ügyel az elnöki tanács is kénytelen foglalkozni, az érvek között mindig ott szerepel hogy „a csoport érdekében tették,; „nekik ebből semmi egyéni hasznuk nem volt,; „ egyes esetekben ez szó szerint így igaz, de az esetek döntő többségében, magyarán szólva, munka nélkül szerzett előnyről van szó. sem törvényeink, sem szocialista erkölcsi normáink nem szentesítenek a társadalmi érdekekkel szemben álló csoportérdeket vagy egyéni érdeket.

/folyt.köv./ 20.45

parlament

bkk 1. / cseterki Lajos ... 3.folyt./um

- szocialista építőmunkánk eredményeivel együttjár a nép életkörülményeinek, az állampolgárok anyagi- és kulturális életszínvonalának rendszeres emelkedése. ez a szocializmus elve! azonban a gyakorlatból látjuk, hogy egyesek nem riadnak vissza attól sem, hogy kijátsszák a törvényeket, áthágják a törvényes kereteket, kihasználják a lazaságokat, és meg nem engedett eszközökkel, kevés munkával - vagy éppen munka nélkül - több jövedelemhez jussanak. a tapasztalatok arról is tanuskodnak, hogy eredményesek és hatásosak a hatalom eszközei, a jogszabályok: a kormány intézkedései segítenek abban, hogy utját álljuk a társadalom fejlődésével, a törvényekkel, a szocialista erkölcsi normákkal össze nem egyeztethető törekvéseknek.

az elnöki tanács ez év nyarán határozatot hozott a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveiről. az elnöki tanácsnak ez a határozata szervesen illeszkedik a x. kongresszuson meghatározott feladatok végrehajtásához, segíti az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztését, a társadalom szocialista normáinak erősítését. teszi ezt azzal is, hogy a törvényekben és rendeletekben megfogalmazott helyes állami kákarat egységes értelmezését adja. elősegíti annak hatékonyabb betartását és betartatását.

- a szocializmus gazdasági fejlődése, a szocialista viszonyok erősödése mellett jelentkeznek olyan jelenségek is, amelyek fékező, fejlődést akadályozó hatásuk. nem egyszer csorba estik a tisztességes gazdálkodáson, a szerződéses kapcsolatok becsületén; az indokolatlan áremelések és a tisztességtelen haszon körül is vannak problémák. az élet követelménye szülte a jogpolitikai irányelvek újrafogalmazását, benne tükröződik tevékenységünk lényege: a tervszerű gazdasági építőmunka segítése, társadalmunk jogi, erkölcsi normáinak egyöntetű, egységes értelmezése, mércéjének határozott emelése. a jogpolitikai irányelveket, a korábbi gyakorlattal ellentétben, most hivatalosan nyilvánosságra hoztuk. ezzel is lehetővé tettük, hogy az állampolgárok is megfelelő módon tájékozódhassanak arról, hogy milyen eligazítást kapnak azok, akik mindennapos ügyeikben eljárnak és döntenek.

/folyt.köv./

20.50

- 4 -

parlament

bkk 1. / cseterki Lajos ... 4.folyt./um

a kitüntetések adományozásával kapcsolatban az elnöki tanács titkára külön kitért arra, hogy hazánkban a szocialista brigádok, amelyek vállalták, hogy szocialista módon élnek és dolgoznak, milliónál jóval több dolgozót mozgósítanak. az elnöki tanács által elbírált kitüntetési javaslatokban még mindig nem tükröződik megfelelően ez a társadalmi teljesítmény. a kitüntetettek között, a tényleges teljesítményt mérve, jóval kisebb számban vannak a termelő munkában dolgozók.

a termelő munka kiemelkedő eredményeinek elismerésére az elnöki tanács újabb lehetőséget teremtett: a beszámolási időszakban a munka vörös zászló érdemrendjének adományozását kiterjesztette a kollektívákra és a szocialista brigádokra is.

- az elnöki tanács munkája kapcsolódik hazánk nemzetközi tevékenységéhez - folytatta. - a magyar népköztársaság - a maga szerény lehetőségeivel - igyekszik aktívan kivenni részét a szocialista közösség országainak közös erőfeszítéseiből. igyekszik elősegíteni, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok békés egymás mellett élésének gyakorlata erősödjék, az enyhülés folyamata tartóssá váljék. tovább erősítettük kapcsolatainkat, együttműködésünket, testvéri szövetségünket a szovjetunióval, a varsói szerződés országaival, és a kgst többi tagállamával. mélyítettük kapcsolatainkat a szocializmust építő népekkel. a békés egymás mellett élés elvének megfelelően szélesedtek kapcsolataink a más társadalmi rendszerű országokkal, köztük azokkal is, amelyek nemrég vívták ki függetlenségüket. tovább bővültek diplomáciaikapcsolataink. 1971. májusa óta újabb nyolc országgal teremtettünk diplomáciai kapcsolatot. jelenleg 96 országgal vagyunk diplomáciai viszonyban. a magyar népköztársaság tekintélye tovább nőtt a világban.

a nemzetközi kapcsolatok kiszélesedésével, mélyülésével együtt mind nagyobb szerepet játszik az államférfiak, vezetők személyes találkozása. a beszámolási időszakban szaporodtak a legmagasabb szinten történő nemzetközi tárgyalások. az elnöki tanács is fokozottabb aktivitással igyekezett kivenni részét abból a közös erőfeszítésből, amely arra irányul, hogy megteremtjük hazánk és népünk számára a szocializmus építésének zavarmentes külső feltételeit, és nemzetközi kapcsolatainkat felhasználva védjük és erősítsük a társadalmi haladás, a béke erőt.

/folyt.köv./

20.50

- 5 -

parlament

bkk 1. /cseterki Lajos ... 5.folyt./um

- eredményeinket nem homályosíthatják el azoknak az erő-
nek a mesterkedései, amelyek az enyhülés folyamatát akarják
feltartóztatni; amelyek az emberiséget a békés egymás mellett
élés gyakorlati megvalósításának útjáról szeretnék visszafor-
ditani. a chilei nép tragédiája nemcsak tiltakozásra, hanem
fokozott éberségre is int bennünket. arra is figyelmeztet, hogy
a reakció a fasiszta eszközöktől sem riad vissza, nem tisztel
sem alkotmányt, sem választást, lábbal tiporja az emberi jogo-
kat. rendületlenül, elvi alapokon állva folytatjuk erőfeszí-
téseinket a béke, a haladás, a szocializmus érdekében - mon-
ta cseterki Lajos, majd kérte az országgyűlést, hogy fogadja
el és hagyja jóvá az elnöki tanács beszámolóját. /mt1/

--

bkk 2. dr. korom Mihály expozéja

i tf/um zs

1973. október 4.

rendelkezésre bocsátjuk dr. korom Mihály igazságügyminisz-
ter expozéját, amely az országgyűlés csütörtök délelőtti ülésén
hangzik el. az anyag : e m b a r g ó s !

x x x

bevezetőben dr. korom Mihály hangsúlyozta, hogy a minisz-
tertanács tagjai és az államtitkárok jogállását és felelőssé-
gét, valamint a minisztériumok felsorolását tartalmazó tör-
vényjavaslatok előterjesztése alkotmányunk rendelkezésein ala-
pul. benyújtásukkal a minisztertanács alaptörvényünk előírásai-
nak tesz eleget.

hangsúlyozta, hogy az mszmp x. kongresszusának határozatai,
a szocialista építőmunka feladatainak sikeres megvalósítása
érdekében, kötelességünké tették az állami vezető testületek
működésének hatékonyabbá tételét. az elmúlt években jelentős
intézkedéseket tettünk az államélet, a szocialista demokrácia
fejlesztésére. a mostani törvényjavaslatok célja is az, hogy elő-
segítsék az állami, kormányzati munka erősítését.

/folyt.köv./

- 6 -

parlament

bkk 2. / dr. korom Mihály ... 1.folyt./um

a miniszteri felelősség rendszerét régóta ismeri a magyar
államjog - mondta dr. korom Mihály, majd így folytatta:

- szocialista államhatalmunk egységes. az állam vezetésére
létrehozott szervezetek közötti különbség az alkotmány által
szabályozott munkamegosztásból ered. országgyűlésünk a magyar
népköztársaság legfelsőbb államhatalmi és népképviselői testü-
lete, a minisztertanács pedig az állam legfőbb végrehajtó-ren-
delkező testületi szerve. az állami irányítás legmagasabb fóru-
mainak egymáshoz kapcsolódása, a közöttük meglévő és jogilag
szabályozott alá és fölérendeltség az alkotmányos államélet
fontos követelménye. ennek mindig különös jelentősége volt és
van jelenleg is az országgyűlés és a kormány közt lévő kapcso-
latokban.

- a törvényjavaslat alkotmányunk rendelkezéseinek megfele-
lően szabályozza a minisztertanács tagjai és az államtitkári
tiszttség keletkezését és megszűnését. ennek megfelelően a kor-
mány elnökét, elnökhelyetteseit és tagjait az országgyűlés vá-
lasztja, és dönt megbízatásuk megszüntetéséről, amelynek ese-
tel lehetnek: a lemondás, a felmentés vagy a visszahívás. az
államtitkárok kinevezése és felmentése a népköztársaság elnö-
ki tanácsának hatáskörébe tartozik.

- a törvényjavaslat megfogalmazza a minisztertanács tag-
jai és az államtitkárok jogait és felelősségük szabályait,
valamint a felelősség érvényesítésének biztosítékait. azonban
hangsúlyozni kell, hogy az állam végrehajtó és rendelkező szer-
vei vezető tisztségviselőinek politikai és jogi felelőssége -
közvetett és közvetlen módon - eddig is érvényesült. alkotmá-
nyunk rendelkezése értelmében a kormányt az országgyűlés vá-
lasztotta és mentette fel, számoltatta be, döntött előterjesz-
téseiről, meghatározta a kormányzás szervezetét, irányát, fel-
tételait. a minisztertanács tagjainak felelőssége, munkájuk
elbírálása a magyar szocialista munkáspárt és a hazafias nép-
front kezdeményezései alapján az országgyűlés, illetőleg a nép-
köztársaság elnöki tanácsa által érvényesült. a most benyuj-
tott törvényjavaslat arra irányul, hogy az országgyűlés az alap-
törvényünk rendelkezései és az alkotmányos elvek alapján eddig
kialakult és a gyakorlatban jól bevált szabályokat egységes
törvényben foglalja össze.

/folyt.köv./

- 7 -

20.55

parlament

bkk 2. / dr. korom Mihály ...2.folyt./

- a minisztertanács elnöke, elnökhelyettesei és a miniszterek - a kormánynak való felelősségük mellett - testületileg és egyénileg is felelnek az országgyűlésnek, illetőleg az azt helyettesítő elnöki tanácsnak. a felelősségük megválasztásuktól megbízatásuk végéig tart.

- a törvényjavaslat a kormány tagjainak testületi és egyéni felelősségét egymással összhangban és szoros kapcsolatban fogalmazza meg. a minisztertanács testületi munkájában annak minden tagja egyenlő, a feladatkörükbe tartozó államigazgatási ágazatok és az alájuk rendelt szervek irányításában pedig - a törvényekben szabályozott módon - az egyszemélyi felelős vezetés elve érvényesül.

- a miniszteri felelősség tartalma többirányú. elsősorban is politikai természetű, amely a magyar szocialista munkáspárt előtt érvényesül. ez következik abból, hogy a munkásosztály pártja társadalmunk vezető ereje. de a politikai felelősséget abban az értelemben is hangsúlyozzuk, hogy a kormány tagjainak tevékenysége következményeiben politikai kihatású. ugyanakkor a felelősséget az államszervezet tevékenységének alkotmányos rendjéből eredően törvényben is meg kell fogalmazni. a törvényjavaslat az államjogi felelősséget tartalmazza. a kormány tagjai azonban a minden állampolgárra egyformán vonatkozó egyéb törvényeknek is alá vannak vetve. valamely jogszabály megsértése az állampolgárok részéről esetleg egyszerű szabálysértés, de ha a miniszter hivatali tevékenysége során sérti meg a jogszabályokat vagy azokkal ellentétes intézkedéseket tesz: az általánosan érvényesülő szankciók mellett előtérbe lép a sokkal szigorúbb politikai és államjogi felelősség is. érvényesítésének legfontosabb biztosítója pedig a visszahívás joga, ami korlátlanul megilleti azokat a testületeket, amelyek a megválasztásról döntöttek.

/folyt.köv./

21.00

- 8 -

parlament

bkk 2. / dr. korom Mihály ... 3.folyt./um

- a minisztertanács tagjai és az államtitkárok is a közszolgálati. megtisztelő megbízatásukkal, magas tisztségükben a dolgozó nép hatalmát képviselik. közéletünk állandó reflektorfényében élnek és dolgoznak. tevékenységük, emberi magatartásuk jelentősen befolyásolja az állampolgároknak a szocialista államhatalomról alkotott álláspontját. a minisztereket ezért nemcsak a hivatali felelősség köti, hanem a fokozott társadalmi, politikai és erkölcsi felelősség is. mindennapos munkájukat úgy kell végezniük, hogy soha ne feledjék: a dolgozó nép bizalmából kerültek magas beosztásukba és csak addig maradhatnak ott, ameddig élvezik e bizalmat.

- a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogállását szabályozó törvényjavaslat egyaránt tartalmazza a jogokat és kötelezettségeket. a jogok más oldalról kötelezettségeket jelölnek. ezzel összefüggésben - mondta dr. korom Mihály - csak arra a rendelkezésre hivatkozom, hogy a miniszterek a vezetésük alatt álló területet, valamint az összkormányzati tevékenységet érintő kérdésekben javaslatokat terjesztenek a kormány elé, és részt vesznek a döntések meghozatalában, a hozott határozatok végrehajtásában. a kormányzati munka rendszeres fejlesztésében jelenleg nálunk e kettős feladat összehangolt érvényesítésére kell a fő figyelmet fordítanunk. a miniszter nem egyszerűen minisztériumának a kormányban tevékenykedő képviselője, hanem a kormány össztársadalmi érdekeket kifejező tevékenységét is elősegíti és képviseli a minisztériumban és az alárendelt szervekben. a miniszter az összkormányzati, az ágazati vagy funkcionális jogkörének gyakorlása során szerzett szakismeretének és tapasztalatának felhasználásával segíti elő a kormány döntéseinek kialakítását. a kormány tagja jogosult, s egyben köteles is megtenni minden olyan észrevételt, amely elősegítheti a legjobb döntések meghozatalát, a határozatok eredményes végrehajtását.

/folyt.köv./

21.05

- 9 -

parlament

bkk 2. /dr. korom mihály 4.folyt./um

- az államtitkári intézmény régi, államjogi, kormányzati intézményeink közé tartozik. más országokban is sok helyütt van ilyen tisztség. 1949 és 1968 között nálunk államtitkárok nem működtek. a népköztársaság elnöki tanácsa 1968-ban alkotott törvényerejű rendeletet az államtitkári tisztségről. így került sor az országos hatáskörű állami szerveket vezető elnökök államtitkári kinevezésére. a törvényerejű rendelet lehetővé tette minisztériumi államtitkárok kinevezését is, ezzel azonban az utóbbi időkig nem éltünk. jelenleg - mint ismeretes - az országos tervhivatalban, a külügyminisztériumban, a művelődésügyi minisztériumban és az igazságügyi minisztériumban működnek államtitkárok, akik egyben a miniszterek első helyettesei. fokozatosan a többi minisztériumokban is javasoljuk majd államtitkárok kinevezését. az, hogy az első ilyen államtitkári kinevezések az említett minisztériumokban történtek, nemzetközi kapcsolataink bővülésével, a törvényhozással való szorosabb kapcsolatokkal és a kormányzati munka iránt megnövekedett igényekkel indokolhatók.

- alkotmányunk - módosítása óta - az állami szervezet részeként szabályozza az államtitkári intézményt. a most előterjesztett törvényjavaslat az országos hatáskörű szervek vezetésével megbízott és a minisztériumi államtitkárok jogállását lényegében azonos elvek szerint szabályozza. ez kifejezésre jut a kinevezésükben, a tisztségük megszüntetésében, a jogaikban és kötelezettségeikben egyaránt. különbség csak ott van, ahol az feltétlenül indokolt. ezt leginkább az a rendelkezés fejezi ki, hogy a minisztériumi államtitkárok felelősséggel tartoznak a saját miniszterüknek is, sőt ez az elsődleges. felelősségük a minisztertanács, a népköztársaság elnöki tanácsa és az országgyűlés előtt akkor kerül előtérbe, amikor a minisztert helyettesítő jogkörükben tevékenykednek ezen állami vezető testületek munkájában.

/folyt.köv./

21.10

parlament

bkk 2. / dr. korom mihály 5.folyt./um

- a minisztériumi államtitkárok kinevezése közvetlenül kapcsolódik a kormányzati munka fejlesztéséhez, erősítéséhez. ettől az intézkedéstől joggal várjuk, hogy a miniszterek az eddiginél többet és hatékonyabban foglalkoznak majd az összkormányzati munkával, mivel a minisztériumok irányításából eddig reájuk háruló feladatokból többet adhatnak át az államtitkároknak. ugyanakkor megoldódik a miniszterek megfelelő jogkörű helyettesítése például az országgyűlésben. alkotmányunk értelmében a helyettesítésre ott a miniszterek első helyettesei nem jogosultak, míg államtitkári kinevezésük esetén ez az akadály elhárul. így nem lesz szükség arra, hogy ha a miniszter hivatalának ellátásában valamilyen okból akadályoztatva van vagy ha a miniszteri tisztség betöltetlen, akkor a kormány elnökének, elnökhelyettesének vagy egy másik kormánytagnak kelljen őt „helyettesíteni”. a minisztériumi államtitkár kinevezésével tehát egyrészt olyan helyetteset kap a miniszter, aki az eddiginél nagyobb felelősséggel segíti munkáját, másrészt pedig folyamatosabbá válik a minisztertanács tevékenysége a felsőbb és az alárendelt szervek tekintetében egyaránt. kinevezésük ezért - az elmondottakból következően - nem egyszerű cím vagy rang kérdése, hanem abban kifejezésre jut az államtitkárok fokozott politikai és jogi felelőssége a reájuk bízott munkában.

befejezésül dr. korom mihály elmondta:

- alkotmányunk az országgyűlés hatáskörébe utalja a kormányzás szervezetének meghatározását. ezzel függ össze az az alkotmányos rendelkezés, amely szerint a minisztériumok felsorolását külön törvényben kell rögzíteni. a minisztériumok felsorolását 1949 és 1957 között az alkotmány tartalmazta. ez azzal járt, hogy minden átszervezés egyben az alkotmány módosítását kívánta meg. ennek elkerülése indokolta, hogy a kérdést az alkotmány külön törvényre utalta. most tesszük eleget az alkotmány erre vonatkozó rendelkezésének. a törvényjavaslatból kitűnik, a kormány a jelenlegi helyzet rögzítését kéri az országgyűléstől.

dr. korom mihály a minisztertanács nevében kérte az országgyűlést, hogy az írásban előterjesztett és a szóbeli kiegészítéssel indokolt törvényjavaslatokat fogadja el és emelje törvényerőre. /mti/

21.10

t

parlament

Dkk.3. bálint józsef beszéde

pr/tm/zsa/zs

1973. október 4.

rendelkezésre bocsátjuk bálint józsef államtitkárnak, a ksh elnökének parlamenti expozéját, amely csütörtök délután hangzik el. a beszéd e m b a r g ó s, csak jelzésre használható fel.

x x x

bálint józsef bevezetőben hangsúlyozta, hogy a magyar statisztikai szolgálat az elmúlt csaknem negyedszázad során a szocialista tervgazdálkodásnak, a párt-és állami irányításnak, a társadalmi élet tudományos megismerésének nélkülözhetetlen eszközévé vált. beszámolt arról, hogy lényegesen kibővült a statisztikai megfigyelés köre. olyan területeket is bevontunk a rendszeres vizsgálatba, amelyekről korábban csak hézagos számítások álltak rendelkezésre. a statisztikai megfigyelések gyakoribbá váltak, elmélyültebbek és ma már gyorsabbak a statisztikai elemzések is. ehhez nagy segítséget nyújtottak a statisztikában fokozódó mértékben alkalmazott modern számítógépek. fejlődött a statisztikusok szakképzettsége is.

a továbbiakban emlékeztetett arra, hogy az 1952-es törvény megalkotása óta kiépült és működik a társadalmi, gazdasági folyamatok megfigyelésének széleskörű statisztikai rendszere. az utóbbi években nőtt a statisztikai intenzitása, élésebb és pontosabb képet tükröz a valóságról. jelentős befolyással volt a statisztika fejlődésére gazdaságirányítási rendszerünk korszerűsítése. a korábbi, túl gyakori mérési feladatok helyébe újszerű és átfogóbb jellegű elemzések kerültek. néhány vonatkozásban az új vizsgálati módszerek, így például a gazdasági tevékenységek hatékonyságának mérésére alkalmas statisztikai eszközök még nem teljesen kiforrottak.

/folyt.köv./

- 12 -

parlament

bkk.3./tt bálint józsef....1.folyt./-a

a statisztikai feladatok növekedése természetesen együtt járt a statisztikai célokat szolgáló adatgyűjtések szaporodásával. a közelmúlt fontos gazdaságstatisztikai vállalkozása volt például az 1972-1973-ban végrehajtott általános mezőgazdasági összeírás. a társadalmi-gazdasági változásokat a mezőgazdaságban a folyamatos statisztika - főként a nagyüzemek kapcsán - nyomon követte. olyan felmérés, azonban hiányzott, amely a szocialista viszonyok között teljes és átfogó képet adott volna a mezőgazdaság egész helyzetéről; így a nagyüzemekről és a hozzájuk kapcsolódó háztáji gazdaságok tevékenységéről.

az első eredmények fontos jelenségekre hívták fel a figyelmet; például arra, hogy az állampolgároknak körülbelül a fele olyan háztartásban él, amely háztáji gazdasággal is rendelkezik. sokatmondó, hogy e háztartások tagjai között sok a munkás. ilymódon a mezőgazdasági összeírás a munkások életformájának, helyzetének elemzéséhez, az ipari és mezőgazdasági bérrarányok vizsgálatához is értékes adatokat szolgáltatott.

az életszínvonal-vizsgálatokkal kapcsolatban a ksh elnöke elmondotta: ezek magukban foglalják a személyes jövedelmek, a társadalmi juttatások, a fogyasztás és megtakarítás, az árak, a lakáshelyzet, az iskolai és egészségügyi ellátás, stb vizsgálatát. képet tudunk adni arról, hogy társadalmunk egészének és egyes rétegeinek életszínvonala évről-évre hogyan alakul. ezen belül külön vizsgáljuk a jövedelmek szóródását és a szélsőségeket. ennek érdekében családi jövedelemvizsgálatot végzünk, amely a népesség körülbelül egy százalékára terjed ki.

a statisztikai mérésnél figyelembe kell vennünk, hogy nálunk a személyi jövedelmek túlnyomó része munkabér, kisebb része társadalmi juttatás. a munkából származó jövedelemnek azonban nemcsak az életszínvonal szempontjából van kiemelkedő jelentősége: a különböző foglalkozások és beosztások bérrányainak kialakításával az anyagi ösztönzés legfontosabb eszköze is. ezért a statisztikának rendszeresen képet kell adnia a különböző ágazatokban, szakmákban dolgozók kereseti arányairól. ezzel segítséget nyújthat a bérrarányok folyamatos értékeléséhez és javításához.

/folyt.köv./

- 13 -

parlament

bkk.3./ bálint józsef.....2.folyt./-a

e téren még fejlesztenünk kell a megfigyelés rendszerét.

pontos kimutatásokat adunk az államtól, szervezetektől származó bérekről, jövedelmekről. a személyi jövedelmek alakulásának kimutatása azonban nem egyszerű, a statisztika eszközével ugyanis nem mutatható ki, hogy a lakosság között milyen jövedelem-átcsoportosulás megy végbe. ez nem lebecsülhető társadalmi jelenség, ezért más eszközökkel is szükséges tanulmányozni. nem tekinthetjük tökéletesnek a magánszektorban foglalkoztatottak teljesítményét és jövedelmét felmérő statisztikát. ezen a területen a megfigyelés módszerét, az adatok megbízhatóságát tovább kell javítani.

a statisztika nagy figyelmet szentel az áraknak. a fogyasztói árak színvonalának alakulása mellett 1968. óta jelentéseink - többek között - bemutatják azt is, hogy az árak változása hogyan érinti a lakosság különböző csoportjait, a munkásokat, a parasztokat, a szellemi foglalkozásukat és a nyugdíjasokat.

elsőrendű kötelességünknek tartjuk, hogy a statisztikai tevékenységet ésszerű keretek közé szorítsuk. mégis úgy tűnik, hogy a gazdaság sokrétűvé válása, a tervezés tudományos megalapozása további, esetleg az eddigieken túlmenő statisztikai vizsgálatokat tesz szükségessé. ahol viszont lehetséges, csökkentenünk kell az adatgyűjtéseket és egyes kiadványok létjogosultságát is újra meg kell vizsgálnunk.

szocialista társadalmi rendszerünkben a statisztikai vizsgálódás legfontosabb tárgya az ember, a társadalmi osztályok, rétegek fejlődése. elképzelésünk szerint az ilyen jellegű vizsgálatokat a jövőben fokozni kell.

ezért hozzákezdünk társadalom-statisztikai rendszerünk olyan komplex fejlesztéséhez, amely - az oktatástól az egészségügyi viszonyokig, a jövedelem-elosztástól a társadalmi átrétegződésig - összefüggő és rendszerezett képet nyújt a változásokról, tendenciákról.
/folyt.köv.

parlament

bkk.3./ bálint józsef.....3.folyt./-a

statisztikánknak a társadalomtudományok segítségével a fejlett szocialista társadalom építésének időszakában a nagymértékű szerkezeti változások közepette folyamatosan figyelnie kell a társadalom osztálytagozódását, a munkásosztály szám-szerű kiterjedését, belső összetételét, helyzetét a korábbi időhöz viszonyítva és a társadalom többi rétegeihez képest

folyamatosan vizsgálnunk kell a parasztság és az értelmiség helyzetének változását is.

hagyományos feladatuk a tízevenkénti népszámlálás. a népszámlálások programjai mindinkább bővülnek. korábban a népszámlálások programja lényegében csak a lakosság számával kapcsolatos főbb adatok összeírására terjedt ki, a legutóbbi népszámlálás már a társadalmi, családi élet olyan jelenségeiről szolgáltat ismereteket, amelyek lehetővé tették a társadalmi-gazdasági folyamatok összefüggéseinek vizsgálatát is. a folyamatos ismeretek biztosítása érdekében 1963-ban bevezettük a népszámlálások közötti időszakban tartandó, a lakosság 2 százalékára kiterjedő kis népszámlálásokat, az úgynevezett mikrocenzusokat.

a népesedési statisztika folyamatosan jelzi azt az örövendetes tényt, hogy nő a népesség átlagos életkora, de ugyanakkor jelzi azt is, hogy a születések száma nem éri el a kívánt mértéket.

tisztelt országgyűlés!

a központi statisztikai hivatal az elmúlt évtizedben több szociológiai jellegű vizsgálatot hajtott végre egy-egy társadalmi csoport, például a pályakezdő fiatalok vagy a nyugdíjasok helyzetének megismerésére. e vizsgálatok eredményei, az adatok elemzése új problémákra hívták fel a figyelmet és lehetővé tették a társadalom differenciáltabb képének megrajzolását. a társadalomstatisztikai adatgyűjtésnek kibővítése és a szociológiai jellegű felvételek folytatása a jövőben is szükséges.

/folyt.köv.

parlament

bkk.3./ bálint józsef....4.folyt./-a

Jelentős feladatokat ró a magyar statisztika szervezetére a nemzetközi statisztikai együttműködés, a nemzetközi adatszolgáltatások teljesítése. a feladatok e tekintetben várhatóan tovább bővülnek: ez elsősorban a testvéri szocialista országok gazdasági integrációjának előrehaladásával függ össze. adatokat szolgáltatunk az ensz különböző szerveinek is, módszertani értekezleteken veszünk részt, közös feladatokat oldunk meg, például a csehszlovák-francia-magyar-osztrák ipar termelékenységének összehasonlítását. ilyen jellegű a nemzetközi valuták vásárlóerejének és a nemzeti jövedelmek összehasonlítása érdekében jelenleg is folyó közös munka.

tisztelt országgyűlés !

a szocializmus építésében elért előrehaladással párhuzamosan módosult, gazdagodott a statisztika szerepe, feladata. a jövő követelményei még igényesebbek lesznek. a most beterjesztett törvényjavaslat ezeknek a statisztikára ható jogi vetületeit fogalmazza meg.

a törvényjavaslat természetesen nemcsak a központi statisztikai hivatal munkájáról szól, hanem kiterjed az országban folyó statisztikai munka egészére. a törvényjavaslat felöleli mindazon intézkedéseknek a körét, amelyek biztosítják a statisztikától elvárt követelmények teljesíthetőségét.

a statisztika iránt számos alapvető követelményt kell támasztani. csak néhányat szeretnék aláhuzni ezek közül: először: az adatszolgáltatás valódisága, a statisztikai adatok megbízhatósága. ennek érdekében egységes fogalmi rendszert kell alkalmazni, amely átfogja az adatgyűjtéstől a dokumentálásig a teljes statisztikai tevékenységet. a gazdálkodó egységeknél olyan statisztikai bizonylati rendszerre van szükség, amely összhangban van a számviteli-pénzügyi ügyvitellel. az állampolgárok megkérdezése esetén úgy kell megfogalmazni a kérdéseket, hogy azok félreérthetetlenül legyenek megválaszolhatók.

másodszor: az adatközlés és tájékoztatás gyorsasága. ennek feltételei vannak, a korszerű szervezés mellett nagymértékben függ a hírközlő, feldolgozó és sokszorosító gépek számától és minőségétől.
/folyt.köv./

parlament

bkk.3./ bálint józsef.....5.folyt./-a

harmadszor: az adatgyűjtés és feldolgozás ne legyen túlságosan költséges. olyan felmérési programokat és kiadványterveket kell tehát összeállítani, amelyek anyagi fedezetére az ország az adott időben képes.

negyedszer: mindezek megkívánják, hogy a központi statisztikai hivatalban, és az azon kívül dolgozó statisztikusok nagy szakmai hozzáértéssel, tudásukat állandóan továbbfejlesztve végezzék munkájukat.

bálint józsef a továbbiakban kiemelte:

- a törvényjavaslat figyelembe veszi a statisztikai munka megosztásának bizonyos fokú szükségességét. ez abból fakad, hogy mindazok számára, akik valamilyen szinten irányítanak, vezetnek biztosítani kell a vezetéshez szükséges információk megszerzésének lehetőségét. a törvényjavaslat ezért megkülönbözteti a központi állami statisztikát, amelynek feladatait a jövőben is a központi statisztikai hivatal látja el, valamint az igazgatási statisztikát, vagyis a minisztériumok, országos hatáskörű szervek és tanácsok statisztikai tevékenységét. ez utóbbi szervek a jövőben saját hatáskörükben is elrendelhetnek statisztikai adatgyűjtéseket, amennyiben a központi állami statisztikából a szükséges adatok nem ismerhetők meg. ez a munkamegosztás nem jelentheti azt, hogy a központi statisztikai hivatal és a többi állami szerv egymást figyelmen kívül hagyva lássák el statisztikai feladataikat. ezért írja elő a törvényjavaslat, hogy az említett szerveknek össze kell hangolniuk statisztikai munkájukat. a törvényjavaslat értelmében más szerv - például valamely társadalmi szerv, vagy kutatóintézet - adatszolgáltatást nem rendelhet el. ilyen korlátozásra feltétlenül szükség van.

adatszolgáltatás-elrendelési jogkörrel nem rendelkező szervek csak az önkéntesség alapján gyűjthetnek adatokat, amire kötelesek felhívni az adatközlők figyelmét. ezzel az intézkedéssel az adatszolgáltatókat kívánjuk védeni a különböző adatkérések elburjánzása ellen.

/folyt.köv./

parlament

bkk.3./ bálint józsef.....6.folyt./-a

halaszthatatlan feladat a statisztikai munka fokozottabb számítógépesítése. a központi statisztikai hivatal közreműködik a számítástechnikai fejlesztési program megvalósításában. bővítjük a statisztikai feladatokat végző gépparkokat, meggyorsul a számítástechnikai szakemberek képzése. a sok időt igénylő statisztikai rutinmunka nagy részét egyre inkább a gyors számítógépek veszik át.

a törvényjavaslatból kitűnik, hogy a statisztikának változatlanul egyik fő feladata a közvélemény tájékoztatása, valamint a tudományok műveléséhez szükséges statisztikai adatok, elemzések szolgáltatása. az adatgyűjtési és tájékoztatási programokat úgy kell továbbfejleszteni, hogy alkalmasak legyenek differenciált igények kielégítésére. a gyakorlatban szokásos évkönyvek, zsebkönyvek, havi és negyedéves jelentések mellett a témavizsgálatok is ezt szolgálják.

a különféle kiadványok megjelentetésén túlmenően fel kell használni azokat a lehetőségeket, amelyeket a sajtó, a rádió és televízió nyújt számunkra statisztikai vizsgálatok eredményeinek széleskörű megismertetéséhez. a statisztikai adatoknak ilyen széleskörű nyilvános ismertetése egyúttal módot nyújt az adatok állandó társadalmi ellenőrzésére, kifejezve ezzel is társadalmi rendszerünk mély demokratizmusát.

végezetül szeretném a tisztelt országgyűlés figyelmét felhívni a törvényjavaslatnak még egy lényeges vonására. az 1952. évi törvény nem tartalmazott intézkedéseket az adatszolgáltatók védelmére. a jelenlegi törvényjavaslat kitér arra, hogy állami, szövetkezeti szervek, társadalmi és más szervezetek egyedi statisztikai adatait csak különleges feltételek mellett lehet közzétenni. a magánszemélyek körülményeire vonatkozó adatot pedig kizárólag csak statisztikai célra szabad felhasználni. ez utóbbit azért kell hangsúlyozni, mert a korszerű statisztika egyre fokozottabb mértékben fordul a reprezentatív felvételekkel magánszemélyekhez. ennek során mind részletesebb, sőt bizalmasabb adatokat kérdez, például a jövedelmekről, az egészségi állapotról, stb.

/folyt.köv./

22.10

18
- 15 -

parlament

bkk.3./ bálint józsef.....7.folyt./-a

a törvényjavaslat intézkedik arról is, hogy az általuk közölt adatok nem juthatnak illetéktelenek tudomására.

tisztelt országgyűlés !

meggyőződésem, hogy ez a törvényjavaslat megfelel a reális igényeknek és egyben segítséget nyújt a statisztika továbbfejlődéséhez. a törvény helyes gyakorlati végrehajtása esetén a statisztika fokozott mértékben lesz képes hozzájárulni szocialista társadalmi rendszerünk építéséhez.

kérem ezért a tisztelt országgyűlést, hogy a benyújtott törvényjavaslatot fogadja el, emelre törvényerőre. /mti/

22.15

--

19
- 20 -

parlament

Lbkk 4. az országgyűlés tanácskozása

t szö-pr-tf-gy/gk um zs

1973. október 4.

csütörtökön délelőtt 11 órakor megkezdte tanácskozását az országgyűlés. az ülésen részt vett Losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, az mszmp kb első titkára, fock jenő, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, fehér lajos, gáspár sándor, kállai gyula, németh károly és nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülészakot apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. kegyelettel emlékezett meg a legutóbbi ülészak óta elhunyt ilku pál művelődésügyi miniszteréről, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom régi harcosáról; z. papp sándor veszprém megyei képviselőről, dr. beresztóczy miklós c. prépostról, az országgyűlés alelnökéről és vályi péterrel, a minisztertanács elnökhelyetteséről.

az országgyűlés jegyzőkönyvben örökitette meg ilku pál, z. papp sándor, beresztóczy miklós és vályi péter emlékét; a képviselők néma felállással adóztak emléküknék.

apró antal ezután bejelentette, hogy az elnöki tanács az országgyűlés legutóbbi ülészaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről a jelentést - az alkotmány rendelkezésének megfelelően - az országgyűlésnek bemutatta. a jelentést a képviselők kézhez kapták.

bejelentette apró antal, hogy a minisztertanács megbízásából dr. korom Mihály igazságügyminiszter a magyar népköztársaság minisztertanácsa tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről, valamint a magyar népköztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló törvényjavaslatokat, bálint józsef államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke pedig a statisztikáról szóló törvényjavaslatot benyújtotta az országgyűlésnek. a három törvényjavaslatot az illetékes állandó bizottságok előzetesen megtárgyalták és az országgyűlés tagjai kézhez kapták.

/folyt.köv./

- 20 -

11.35/um

11.55g

p a r l a m e n t

bkk 4./ az országgyűlés 1.folyt./um

bejelentette továbbá, hogy dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter, aki a legutóbbi ülészen nem vett részt - az országgyűlés ügyrendjének megfelelően - írásban közölte válaszát kovács sándor győr megyei képviselő interpellációjára. az interpellációt és az arra adott miniszteri választ az országgyűlés tagjai írásban megkapták.

dr. pesta lászló, az országgyűlés jegyzője ismertette ezután az országgyűlés ülészenára interpellációt benyújtott képviselők nevét és az interpellációk tárgyát.

ezt követően az országgyűlés elfogadta az ülészenak tárgysorozatát. a napirend a következő:

- 1./ a magyar népköztársaság elnöki tanácsának beszámolója
- 2./ a magyar népköztársaság minisztertanácsa tagjainak és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló törvényjavaslat
- 3./ a magyar népköztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló törvényjavaslat
- 4./ a statisztikáról szóló törvényjavaslat
- 5./ az interpellációk

ezután napirend szerint cseterki lajos, az elnöki tanács titkára emelkedett szölsásra.

/folyt.köv./

- 21 -

11.40/um

12¹⁵g

parlament

bkk 4. /az országgyűlés ... 2.folyt./um

cseterki Lajos beszédét mai bkk 1. számú kiadásunkban közöltük. az embargót a következő javításokkal oldjuk fel:

1. folytatás ötödik bekezdésének 7.sorában a szöveg helyesen:

„... beszámolási időszakokhoz viszonyítva ...,,
-----

a 2. folytatás második bekezdésének nyolcadik sorában a szöveg helyesen:

„... újabb garanciáit teremti meg ...,,
-----

ugyanennek a folytatásnak a negyedik bekezdésében alulról a negyedik sor szövege helyesen:

„... munka nélkül szerzett anyagi előnyről ...,,
x
-----

a harmadik folytatás harmadik bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen:

„... is vannak gondjaink. az élet ...,,
-----

ugyanebben a bekezdésben alulról az ötödik sorban a szöveg helyesen:

„...értelmezése, mércéjének fokozott emelése ...,,

/folyt.köv./

- 22 -

12.15/um

12⁵⁵g

parlament

bkk.4./ az országgyűlés....3.folyt./-a

cseterki Lajos
----- beszámolóját az országgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

napirend szerint ezután a magyar népköztársaság minisztertanácsa tagjainak és az államtitkároknak jogállásáról és felelősségéről, valamint a magyar népköztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására került sor. apró antal indítványára az országgyűlés úgy határozott, hogy e két törvényjavaslatot együttesen tárgyalja meg.

dr.korom Mihály
-----igazságügyminiszter emelkedett szövege
ra.

dr.korom Mihály expozéját mai bkk.2-es kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk, a következő javítással:

az 5. folytatás második bekezdésének utolsó mondata után /...kéri az országgyűléstől./ kérjük a következő szöveget - zárójelben - beírni:

/ a törvényjavaslat a magyar népköztársaság minisztériumait a következőképpen sorolja fel: belkereskedelmi minisztérium, belügyminisztérium, egészségügyi minisztérium, építésügyi és városfejlesztési minisztérium, honvédelmi minisztérium, igazságügy minisztérium, kohó-és gépipari minisztérium, könnyűipari minisztérium, közlekedés-és postaügyi minisztérium, külkereskedelmi minisztérium, külügyminisztérium, mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium, munkaügyi minisztérium, művelődésügyi minisztérium, nehézipari minisztérium, országos tervhivatal, pénzügyminisztérium./

x x x

ezután szünet következett. szünet után Varga Gáborné elnöklétével folytatta tanácskozását az országgyűlés. elsőként dr. Antalffy György a törvényjavaslatok előadója szólalt fel.

/folyt.köv./
12.35/a

- 23 -

12⁵⁵g

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....4.folyt./-a

dr. antalfy györgy egyetemi tanár/ csongrád m.8.vk./elmon-

dotta, hogy az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága megvitatta a tervezeteket, s megállapította, azok mindenben megfelelnek a szabatos törvény kellékeinek, s tartalmilag is szolgálják azokat a jogpolitikai célokat, amelyeket az mszmp x. kongresszusa fogalmazott meg. a bizottsági vita során megfogalmazódott az a vélemény, hogy a képviselők a törvényjavaslatoktól nem új helyzetet, nem újabb követelmények megfogalmazását várják, hanem a fennálló helyzet törvénybe iktatását, s bizonyos értelemben a felelős munkakörök betöltő vezetői tevékenységének törvényi formában történő elismerését is. dr. antalfy györgy beszámolt arról, hogy a bizottsági vitában számos, a jogalkotás egészét érintő, hasznos, gondolatébresztő megjegyzés hangzott el., majd hangsúlyozta:

- az egyik törvényjavaslat - nagyon helyesen - nemcsak a felelősség kérdéséről rendelkezik, hanem a minisztertanács tagjainak és az államtitkárok jogállásáról is, mert akit felelősség terhel, annak természetesen a jogait is garantálni kell - megfelelő hatásköri és szervezeti biztosítékok útján. a törvényjavaslat egyben igazolja annak a követelménynek a helyességét, hogy a szocialista demokrácia fejlődésével együtt tovább kell fejlődniök a különböző felelősségi formáknak, sőt a felelősségi rendszernek is. maga a felelősség sem közelíthető meg egyedül a jog oldaláról; a felelősség társadalmi, politikai és erkölcsi elemekből is áll. a meghatározónak természetesen a politikai felelősséget tartjuk, de ennek a politikai felelősségnek az érvényre juttatása jelentős mértékben függ a jogi szabályozástól is.

- az alkotmány rendelkezéseit és a tárgyalt törvényjavaslatokat együtt nézve megállapíthatjuk: a minisztertanács tagjai felelősségének érvényesülését komoly jogi biztosítékok is alátámasztják, például az, hogy az országgyűlés, illetve az elnöki tanács meghatározott funkciók betöltésére választja őket, s eként a minisztertanácsban betöltött szerepüket is meghatározza. azt lehet mondani, hogy új módon: a törvényjavaslat szerint a minisztertanács tagjai nemcsak az irányításuk alatt álló területet érintő, hanem az összkormányzati kérdésekben is javaslatot terjeszhetnek a minisztertanács elé.

/folyt.köv./

12.40/a

12550g

- 24 -

felhasználható: 9.00 órától

bb.8. világosabb utcák, új óvodák a xx. kerületben

t/-don/tm/hi/a/hgy

1973. október 4.

egy sor új létesítménnyel gyarapodott és a lakosság ellátását javító szolgáltatással bővült pesterzsébet - állapította meg csütörtöki ülésén a xx. kerületi tanács végrehajtó bizottsága, amely az idei fejlesztési terv első félévi teljesítését összegezte. az év első hat hónapjában összesen csaknem 6 000 négyzetméternyi járda épült a damjanich, a viola, a kiss ernő, a csányi, a hosszú, a gábor, a bocskai és a háromszék utcában. több utcában a közvilágítás javult, nagyobb fényerejű lámpatesztek világítanak a baross utcában és a köteles utcában. a dezewffy utca közvilágításának javításán most dolgoznak az elektromosok. rendbehozták, tatarozták a tátra téri vásárcsarnokot.

az egészségügyi és az oktatási ellátás javulását több intézmény építése jelzi. soroksáron, a táncsics mihály utca 104. szám alatt szakorvosi rendelőintézet épül, a marxkároly utca 154-ben a szociális foglalkoztatót korszerűsítik, a jókai mór utca 74.76. szám alatti épületben bölcsődét alakítanak ki. befejeződött a maróth utca 10. számú és a marx károly utca 279. számú, egyenként 100-100 személyes óvoda építése, s 25 hellyel bővítették a marx károly utca 198. szám alatti gyermekintézményt. a mártirok utja 51. számú óvodában pancsolót és homokozót, a mártirok utjai iskola mellett pedig tanuszodát építettek.

a pesterzsébeti és a soroksári tanintézetek politechnikai műhelyei összesen 27 000 forint értékű szerszámmal és segédanyaggal gyarapodtak. az év első felében korszerűsítették a molnár-szigeti napközis tábort is. a tanulók nyári kertjében új sportpályát alakítottak ki. /mt1/

..-

- 7 -

bb.10. a blaupunkt műszaki áruk sikere budapesten

i sz/mm/p hgy

1973. október 3.

három napon keresztül több száz szakember tekintette meg az elektroimpex Üllői uti bemutatótermében az nszk-beli soeckneck and co.kg brémai cég szakkiállítását.

a brémai vállalat bemutatta a bosch és a blaupunkt cégek műszaki termékeinek 1973-74-es kollekcióját. a legnagyobb érdeklődés a kereskedelmi szakemberek részéről a fotó-és filmttechnikai cikkek iránt mutatkozott meg; minőségük kiváló, s fogyasztói ára is megfelel a magyar igényeknek. a tervek szerint belkereskedelmünk a következő évekre rendelni fog ezekből az árucikkek közül. a fotó-és filmttechnikai eszközökön kívül a magyar kereskedelmi szakemberek több ajánlatot kértek a nyugatnémet cégtől más műszaki fogyasztási cikkekre is. így többek között kazettás magnetofonok, rádiók, autórádiók és 18 centiméter átmérőjű mini-televízió készülékek importjáról is tárgyalásokat kezdtek. egyébként előreláthatólag még az év végén - a fogyasztási cikkek választékának bővítésére - kisebb mennyiségben - az elektroimpex behoz néhány újabb típusú blaupunkt készüléket.

a most véget ért néhány napos szakmai kiállítás sikere alapján az elektroimpex és nszk-beli partnere 1974-ben nagyszabású áruminta bemutatót rendez majd, ahol kiállítják a legmodernebb és legújabb típusú rádió, valamint fotótechnikai berendezéseket. /mti/

bb.11. az új takarmánnyal 12-13 hónapra csökken a szarvasmarhák hizlalási ideje

vid/p ká hgy

1973. október 4.

a veszprém megyei husipari és állatforgalmi vállalat hatásvos takarmányfélékkel is segíti a szarvasmarha-hizlalást veszprém-és fejér megye termelőszövetkezeteiben. különösen sikeresnek bizonyult az új szarvasmarha takarmány, az „univerz 1,,. a két megyében kísérletképpen tíz termelőszövetkezetben összesen 600 szarvasmarhát takarmányoztak az új készítménnyel. a vállalat előzetesen elsőosztályú minőséget garantált és darabonként előre 1000 forint minőségi felárat fizetett.

/folyt köv ./
7.45/p

-8-

10¹⁰g

bb.11. az új takarmánnyal ....folyt /p

a gazdaságok részletesen kidolgozott technológia szerint hizlalták az állatokat. a tapasztalatok szerint az „univerz 1,, szarvasmarha takarmánykoncentrátum tökéletesen helyettesíti az eddig nszk-ből beszerzett „brand-purina,, hizlaló koncentrátumot. az „univerz 1,, emellett mázsánsként 200 forinttal olcsóbb. korábban egy szarvasmarha meghizlalása 16-17 hónapot vett igénybe, az új takarmány és technológia segítségével ezt az időt 12-13 hónapra csökkentették.

a veszprém megyei husipari és állatforgalmi vállalat hizlaló takarmányát ebben az esztendőben újabb termelőszövetkezetekben alkalmazzák. /mti/

--

bb.12. koordinációs városfejlesztés szolnokon

vid/p ká hgy

1973. október 4.

közös összefogással, az anyagi erők koordinálásával épül, fejlődik szolnok, amely 1975-ben ünnepli 900 éves jubileumát. a városi tanács felmérése szerint az üzemek, vállalatok és szövetkezetek a negyedik ötéves terv első felében több mint százhusz millió forinttal járultak hozzá a különféle beruházásokhoz. közös összefogással építettek meg kétszázötvenkét lakást, elkészült három korszerű abc áruház és a háromezer négyzetméter alapterületű vásárcsarnok, megépült három gyermekintézmény és bővítették az ipari negyedek víz-és csatornahálózatát.

a koordinációs városfejlesztés további programjában szerepel a 4-es számú főközlekedési útvonal városi szakaszának átépítése. közös vállalkozásban hozzák tető alá a zagyva-parti butor és élelmiszeráruházat, a városközpont iparcikk és a réz utcai lakótelep abc áruházát. több intézmény és vállalat támogatja a két jubileumi óvoda felépítését. a vízügyi szakközépiskola és kollégium, a kereskedelmi szakmunkásképző és szakközépiskola, valamint a város két új szállodája, illetve sportcsarnoka ugyancsak együttes pénzügyi forrásból készül el. /mti/

7.50/p

--
-9-

10¹⁰g

bb.13. csökkentik a vizek szennyezettségét, nagylombu fákat telepítenek a borsodi vegyikombinátban

vid/p ká hgy

1973. október 4.

a kazincbarcikai borsodi vegyikombinátban - a távlati fejlesztési terveket figyelembe véve - valóságos mozgalom indult a környezet védelmére. erre a célra évente több millió forintot használnak fel. különböző tisztítóberendezéseket vásárolnak, s fokozott gondot fordítanak a biológiai védekezésre. az idei őszön nagyarányu fásításhoz kezdenek. a gyár belső területén és környékén több ezer gyorsan növő nyárfát, valamint cseres és tölgyfát ültetnek el. néhány év múlva a vegyikombinátot ligetes erdőcskék fogják majd körül. érdekessége a munkáknak, hogy a leendő pvc iii. gyár tereprendezése során az ott lévő egészséges, dus lombu fákat nem vágják ki, hanem átültetik a gyár bejáratához.

a sajtó partján négy - egyenként százezer köbméteres-szennyvízkezelő medence építését kezdték meg. ezekből kettő ugynevezett biológiai tó lesz, amelyekben a gyárból kienyegedett ipari víz mlanyag és szervesanyag tartalmu szennyét baktériumokkal „etetik„. a különleges baktérium törzseket a tiszavasvári vegyészeti gyárban igen biztató eredménnyel tenyésztik. a másik két medencét mesterséges levegőztető berendezésekkel szerelik fel. a négy medence jövőre készül el, így 1974 végére a sajtó partján összefüggő szennyvíztisztító tőrendszer húzódik majd./mti/

bb.14. sajtótájékoztató a petőfi irodalmi muzeumban

t nm /mmé /p -cz

1973. október 4.

a közeljövőben emlékezik meg fennállásának 20. évfordulójáról a petőfi irodalmi muzeum. ebből az alkalomból csütörtökön a petőfi irodalmi muzeumban sajtótájékoztatót tartottak, amelyen dr. kabdebo loránd osztályvezető ismertette az újságírókkal a muzeum eddig elért eredményeit, terveit.

- ez az alkalom arra kötelez bennünket, hogy áttekintsük eddig végzett munkánkat, leszűrjük tanulságait és a szocialista tudomány és köznevelődési politika jegyében kijelöljük további céljainkat - mondotta.

/folyt köv ./
9.55/p

-10-

10¹⁹g

bb.14. sajtótájékoztató....folyt /Op

a magyar irodalom örökségét őrző muzeum október 25-én és 26-án konferenciát hív egybe, amelynek középpontjában az irodalmi muzeológia időszerű problémáinak megvitatása áll majd. a tanácskozás mindeddig a maga nemében egyedülálló, első ilyen jellegű hazai vállalkozás, hiszen saját területén csak a magyar munkásmozgalmi muzeum tett ehhez hasonló kísérletet.

a kétnapos konferencián a petőfi irodalmi muzeum munkatársai, valamint más muzeumok, tudományos és köznevelődési intézmények képviselői tartanak előadásokat, beszámolókat. többek között tájékoztatók hangzanak el a petőfi irodalmi muzeum helyéről a nemzetközi irodalmi muzeumi hálózatban, a kiállítások rendezéséről, azok esztétikai és hatékonysági problémáiról, a könyvtár, a hangtár, a kéziratár, a képzőművészeti tár szerepéről, az irodalmi muzeológiában, valamint a vidéki emlékhely hálózatról, az irodalom és a vizuális kultúra összefüggéseiről, s végül a kézirat információról a tudományos kutatásban.

az október 25.-26-i konferenciára vendégeket várnak a szovjetunióból, az ndk-ból és csehszlovákiából is.

a kétnapos tanácskozás anyagát a petőfi irodalmi muzeum az 1974. évi évkönyvében kívánja megjelentetni./mti/

.-.-

bb 15. sajtótájékoztató a televízió iv. negyedévi műsoráról

t nm/mm szb -cz

1973. október 4.

a következő hónapok új műsoraival, sorozataival, sportközvetítéseivel, tájékoztatta csütörtökön sándor györgy, a magyar televízió műsorigazgatója az újságírókat a televízióban elmondta, hogy négyrészes sorozat foglalkozik a tanyák kérdésével, helyzetével, jövőjével. egy másik sorozat „az alkoholról józanon„ címmel szociológiai módszerrel vizsgálja az alkohol fogyasztás alakulását, gazdasági, szociális, egészségügyi vonatkozásait. az antropológia tudományának sajátos módszereivel foglalkozik egy kétrészes film.

az idei budapesti művészeti hetek, ezen belül a zenei hetek keretében a magyar televízió „az első kottafejtől a bemutatásig„ című adással képviselteti magát. /folyt.köv./

10.23/szb

-11-

11²⁰g

bb 15. /sajtótájékoztató... 1. folyt./-szb

ez szokolay sándor sámson című operájának bemutatójáról készült film, amely riportokkal, dokumentumokkal, próba és produkciórészletekkel igyekszik megörökíteni a komponista, a rendező, a díszlettervező elképzeléseit. a zenés tv-színház második évadjában kerül a nézők elé mark twain - vidor miklós - vincze ottó „szüzek városa”, című szatirikus zenés játéka. a főbb szereplők: harsányi gábor, piros ildikó, szabó éva, kazal lászló. jelentős zenei eseménynek ígérkezik dohnányi „a tenor”, című vígoperájának bemutatója horváth ádám rendezésében kónya sándorral, a metropolitan tagjával a főszerepben. pergolesi „urhatnám szolgálo”, című vígoperáját házy erzsébet és dene józsef, illetve vörös eszter és sinkó lászló kelti életre.

a magyar televízió a művelődésügyi minisztériummal, a népművelési intézettel és a hazafias népfronttal együtt október - és 1974 április között nemzetközi népzenei versenyt rendez arany páva címmel. a versenyben való részvételre felkérték ausztria, belgium, bulgária, csehszlovákia, finnország, franciaország, jugoszlávia, lengyelország, az ndk, a német szövetségi köztársaság, svájc, románia, olaszország és a szovjetunió televízióit. a vetélkedő négy kategóriában folyik majd, külön mérik össze erejüket a népdalénekes szöveglisták, az éneklő csoportok, a népi hangszeres szöveglisták és a népi zenekarok. a verseny a magyar elődöntőkkel október 12-én kezdődik. az elődöntőkben bemutatkozó produkciók közül választja ki a zsűri azt a nyolc produkciót, amely a nemzetközi középöntőben képviseli a magyar népművészetet.

a budapesti művészeti hetek alkalmából a „népi kismesterségek”, címmel indul négyrészes sorozat, amely a népi kismesterségek világát fedezi fel, s ugyanakkor bepillantást nyújt a magyarországi munkáshagyományok, a munkásfolklor legrégebb rétegeibe is.

az ifjúság és a gyerekek számára új zenei sorozat indul „du-doló”, címmel, amely egy-egy szép zeneművel, illetve annak részleteivel ismerteti meg a nézőket. „vitéz lászló és a többiek”, címmel újabb vitéz lászló történetek kerülnek a tavalyi sikeres bemutatói vásárbán készülték. öveges professzor legkedvesebb kíséreteit mutatja be új sorozatában. a kisz központi bizottsága és az mt közös vetélkedőt indít a számítástechnika alkalmaztatásának lehetőségeiről, „ki minek mestere?”, címmel. a legkisebbekhez szól „a palacsintás király”, című színes-zenés vidám mesefilm, amelyet katkics ilona rendez fésűs éva könyve nyomán. szereplők: gregusszótán, harsányi gábor, kállai ilona, kaló flórián, rajz jános, schütz ila, radnai györgy és mások.

/folyt.köv./
10.33/szb
Lután képernyőre a felvételek a dumaujvárosui vidám parkban és a szendehelyi
-12-

1120g

bb 15. /sajtótájékoztató... 2. folyt./-szb

a televízió sorra közvetíti a következő hetekben a labdarugó bajnoki mérkőzéseket és a magyar válogatott mérkőzéseit. októberben a női torna európa-bajnokság, novemberben a modern gimnasztika világbajnokság, decemberben pedig a modern gimnasztika interviziós kupa seregszemléje szerepel a programban. tárgyalások folynak a képes sport teremlabdarugó kupa közvetítéséről, amelyre előreláthatólag decemberben kerül sor. a másort kosárlabda, kézilabda, röplabda bajnoki mérkőzések, kupatalálkozók, valamint az asztalitenisz-bajnokság mérkőzéseinek közvetítése színezi. /mti/

.-

bb 16. budapesti közlekedési balesetek

mmé szb -cz

1973. október 4.

a xxii. kerületben a nagytétényi ut 248. szám előtt szabálytalan helyen az uttestre lépett schefer istvánné 38 éves adminisztrátor, budapesti lakos és egy tehergépkocsi elütötte. schefer istvánné sérüléseibe a helyszínen belehalt, a tehergépkocsi két utasát a mentők könnyű sérüléssel szállították kórházba.

a xx. kerületben a hosszú utca és a köteles utca kereszteződésében segédmotorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget kukli ferenc 17 éves tanuló, budapesti lakos és összeütközött egy tehergépkocsival. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

szedlák lászló 24 éves asztalos, pilisborosjenői lakos motorkerékpárjával a ix. kerület gubacsi ut és kén utca kereszteződésében felborult. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

rábai kálmán 22 éves autóbuszvezető budapesti lakos egy 173/e jelzésű autóbusszal a xiv. kerület kolozsvár utca és körvasútsor kereszteződésében szabálytalanul megállt a villamos síneken és egy féktávolságon belül haladó 67-es jelzésű villamos nekiütközött. a villamos és az autóbusz utasai közül öt személy könnyű sérülést szenvedett, a mentők valamennyiüket kórházba szállították. rábai kálmán vezetői engedélyét a rendőrség bevonta és eljárást indított ellene. /mti/

.-

10.43/szb

-13-

1120g

bb.18. rendőrségi hírek

p -cz

1973. október 4.

bács megyében, hetényegyháza határában gere istván 40 éves géplakatos kecskeméti lakos, személygépkocsija vezetését átengedte a vezetői engedéllyel nem rendelkező sánta edit 16 éves kórházi alkalmazott, kecskeméti lakosnak, aki gyorsajtás közben a gépkocsival a kanyarban felborult. a baleset következtében sánta edit olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. gere istván ellen, előzetes letartóztatás mellett, eljárás indult.

x x x

gyömrő és süllyp vasutállomások között, a személyvonat halálra gázolta kulcsár lajos 30 éves gyáregységvezető budapesti lakost. a körülmények tisztázására vizsgálat indult./mti/

--

bb.17. a szocialista országok vámigazgatás vezetőinek konferenciája

vid/p cz

1973. október 4.

október 1 és 5 között hévízen tartották meg a szocialista országok vámigazgatás vezetőinek xv. konferenciáját. a konferencia munkájában a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a koreai népi demokratikus köztársaság, a kubai köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a mongol népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a romániai szocialista köztársaság, a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége és a vietnami demokratikus köztársaság vámigazgatásainak küldöttségei vettek részt.

a baráti együttműködés és kölcsönös megértés szellemében lefolytatott konferencián a küldöttségek tapasztalat- és véleménycserét folytattak az áru- és utasforgalom vámellenőrzésének időszerű kérdéseiről, valamint megvizsgálták a vám-eljárások egységesítésének és további egyszerűsítésének kérdéseit./mti/

11.15/p

--
-14-

11.45 g

bb.19. szombathelyen megkezdtek az új fedett piac építését

vid/p ká -cz

1973. október 4.

szombathelyen a hunyadi ut és a sebes györgy utca által határolt területen megkezdtek a megyeszékhely új fedett piacának építését. a piac ötezer négyzetméter területen helyezkedik el, s építésére több mint harminc millió forintot fordítanak. a főépület földszintjére ábc áruház, emeletére pedig bisztró kerül. huszonhat pavilon csatlakozik hozzá. az új létesítmény a tervek szerint 1975 augusztusára készül el./mti/

--

bb 20. gyümölcsöző együttműködés pécs és eszék között

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

jugoszláv mezőgazdasági szakemberek látogattak csütörtökön baranyába. az eszéki vendégek itt tartózkodásuk két napján mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemeket tekintenek meg, s eszmecsereét folytatnak magyar kollegáikkal. a két szomszédváros - pécs és eszék - agrártudományi szervezete együttműködési megállapodást kötött, amelynek értelmében évente egy-egy alkalommal kölcsönös tapasztalatszerző látogatást szerveznek baranyában, illetve eszék környékén. tavasszal a magyar agrártudományi egyesület pécsi csoportjának tagjai látogattak jugoszláviába. többek között tanulmányozták a vinkovciban működő jégelhárító rendszert, tekintettel arra, hogy dél-baranyában állítják fel az első magyar jégelhárító bázist. /mti/

--

bb 21. meghalt soltész annie,

pf szb -cz

1973. október 4.

érdemes művész, a madách színház tagja. a színház saját halottjának tekinti, temetéséről később történik intézkedés. /mti/

--

-15-

12.25 g

bb 22. argon-gázzal öblítik az acélt - új technológia az ózdi folyamatos acélöntő műben

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

az ózdi kohászati üzemekben több mint egy hónapja üzem-szerűen termel az évi háromszázhuszonöt ezer tonna kapacitású folyamatos acélöntőmű. a korszerű berendezéssel - egy sor munkafolyamat elhagyásával - a folyékony acélt közvetlen bugákba öntik. ezzel a módszerrel egy tonna acélból az eddigi nyolc-százharminc helyett kilencszázhatvan kilogramm félkész terméket állítanak elő. az öntés folyamatosságának egyik döntő feltétele, hogy a száztonnás üstben szállított folyékony acélt egyforma hőmérsékleten tartásuk és a minőség érdekében növeljék tisztaságát. ennek biztosítására a gyár technológiai és kutatási főosztálya szakemberek új eljárást dolgoztak ki: az acél semleges gázzal történő finomítását. nagy előnye, hogy beruházást alig igényel és viszonylag egyszerűen beilleszthető a gyártásfolyamatba. lényege, hogy az üstfenékre épített speciális téglán át argon-gázt fuvatnak a folyékony acélba. ezt a semleges gázt a különleges tűzálló téglá apró buborékokban engedi át, és ezek a gázbuborékok olyan áramlást hoznak létre az acélban, amely hőmérsékleti és vegyi kiegyenlítődést eredményez.

az új kezelési eljárást az öntőmű indítása óta alkalmazzák. az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az acél argon-gázzal történő átöblítése igen jól bevált és a folyékony acél rendelkezik mindazokkal a tulajdonságokkal, amelyek a folyamatos öntéshez szükségesek. az új technológiával csütörtök reggelig négyezer tonna bugát öntöttek. ennek egy részét Ausztriába exportálták, a fennmaradt mennyiséget pedig a diósgyőri testvérvállalatnak adták át további feldolgozásra. /mti/

--

bb 23. felhasználható 17 óra után!

tóth b. László festőművész kiállítása nyíregyházán

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

csütörtökön a képcsarnok vállalat nyíregyházi benczur termében ünnepélyesen megnyitották tóth b. László festőművész kiállítását. a tárlaton a művész huszonkilenc alkotását láthatja a nyíregyházi közönség. /mti/

--

11.55/szb

-16-

12²⁵g

bb 24. magyar-ndk barátsági nap Letenyén

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

magyar-ndk barátsági napot rendeztek Letenyén csütörtökön a német demokratikus köztársaság megalakulásának 24. évfordulója alkalmából. az ünnepi gyűlésen sőtör János, a nagykanizsai járási pártbizottság elsőtitkára mondott beszédet. a barátsági napon részt vett és az ünnepi ülésen felszólalt Alfred May, az ndk budapesti nagykövetségének másodtitkára. /mti/

--

bb 25. szöttek szövök országos versenye szarvason

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

a kéziszövök országos versenyét csütörtökön szarvason rendezték meg a vegyes háziipari szövetkezet központjában. az ország minden tájáról - tolnából, hevesből, debrecenből, szécsényből és más vidékekről - érkeztek versenyzők az alföldi városba. valamennyi versenyző sajátos, tájjellegű szöttek készítésével remekelt. a versenyzők a gyakorlati munkán túl elméleti kérdésekre is válaszoltak. /mti/

--

bb 26. telepszerű magánlakásépítés

vid-gö/mmé szb ká -cz

1973. október 4.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a főváros és pest megye tanácsa csütörtökön váci értekezletet rendezett a telepszerű magánlakásépítésről. a tanácskozáson megjelent és felszólalt szilágyi Lajos évm miniszterhelyettes. dr. Lukács Ferencnek, vac város tanácsa elnökének megnyitója után előadások hangzottak el a telepszerű magánlakásépítés időszerű kérdéseiről, a lakásszövetkezetek munkájáról, az otp, az általános fogyasztási szövetkezetek tevékenységéről, a magánlakásépítés pest megyei problémáiról, az építkezés és városrendezés összefüggéseiről. a tanácskozás szünetében a résztvevők megtekintették azt a kiállítást, amely a telepszerű magánlakásépítés tervei-nek számos variációját mutatta be. /mti/

--

12.04/szb

-17-

12²⁵g

bb.27. műszaki hónap zalában

vid/p ká -cz

1973. október 4.

a zala megyei műszaki hónapot csütörtökön délelőtt nyitották meg zalaegerszegen a levegőtisztaság védelméről és a környezetvédelemről szóló előadással. a műszaki hónap keretében az mtesz helyi taggyesületei számos előadást, szakmai ankétot, bemutatót rendeznek zalában a műszaki élet különböző területeiről. /mti/

--

bb.28. elkészült az ötezredik lakás a szegedi tarjánvárosban

vid/p ká -cz

1973. október 4.

szegeden, az olajmező szomszédságában, a délmagyarországi építő vállalat házgyárának paneleiből gyors ütemben épül a legnagyobb új lakónegyed, a tarjánváros. csütörtökön elkészült az ötezredik lakás. a tervnek megfelelően tovább épülnek az ötizemeletes lakóházak, középületek, szolgáltatóházak, s a negyed lakóinak száma hamarosan eléri a huszonötezret. /mti/

--

bb.29. táviratok

p -cz

1973. október 4.

losonczi páál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte willy stophot, a német demokratikus köztársaság államtanácsa elnökévé történt megválasztása alkalmából. fock jenő, a mt elnöke, horst sindermannt üdvözölte abból az alkalomból, hogy a ndk minisztertanácsa elnökévé választotta. /mti/

--

-18-

12.50/p

13⁵⁰g

bb.30. leleplezték allende gyilkosát ! - budapesti sajtóértekezlet a helsinki tartott nemzetközi chilei szolidaritási demonstrációról

t tf/gk/p -cz

1973. október 4.

személyében azonosították a chilei fasiszta juntának azt a katonáját - egy őrmestert - , aki a véres terrorcselekmények ki-robantásának óráiban meggyilkolta dr. salvador allendét, a chilei köztársaság alkotmányosan megválasztott elnökét. ugyanakkor nyilvánosságra került az a magnetofonfelvétel is, amellyel rögzítették az elnöki palota megrohanásakor hallatszott fegyverropogást. ezeket a híreket, tényeket csütörtök délelőtt vass istvánné, az elnöki tanács tagja, az országgyűlés nyugalmazott elnöke, az országos béketanács alelnöke közölte a hazafias népfront belgrád rakparti székházában tartott sajtótájékoztatón, amelyen az általa vezetett magyar békemozgalmi küldöttség beszámolt a napokban helsinki megrendezett nagyszabású chilei nemzetközi szolidaritási demonstrációról.

a budapesti sajtóeseményen - amelynek az obt és a magyar szolidaritási bizottság volt a rendezője - harmati sándor, szolidaritási bizottságunk elnöke, az országos béketanács alelnöke fogadta az újságírókat, s megjelent szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, az obt alelnöke is.

megrázó élmény volt a helsinki összesereglett százak és százak részvételével rendezett nemzetközi szolidaritási demonstráció chiléért - mondta vass istvánné. beszámolt arról, hogy az eseményen - amelyre finn közéleti személyiségek és mozgalmak kezdeményezésére került sor - 44 ország és 12 nemzetközi szervezet képviseltette magát küldöttségekkel. szinte példa nélküli gyorsasággal szervezték-rendezték meg a házigazdák a finnországi találkozót. a résztvevők fájdalmas, de hiteles információt kaptak a szolidaritási értekezleten - szeptember 29-30-án - chiléből érkezett emberektől, akik beszámoltak a fasiszta juntának házájukban elkövetett borzalmas terrorcselekményeiről. mint elmondták: vér folyik az utcákon, gyerekek, asszonyok sikolya veri fel az éjszákát, házkutatások, emberek megkínzása nyomán. a munkásokat gyilkoló fasiszták - mondták a chilei küldöttek - chile népet tartják ellenségnek. de nem bírják, nem bírhatják le a haladás erőit, s a junta egyre nehezebb helyzetbe kerül. fokozódik, mind erősebb lesz az ellenállás, amelyre allende elnök is buzdított utolsó beszédében, nyilvános üzenetében /erről készült az említett hangszalag - felvétel/.

/folyt köv ./
13.05/p

-19-

13⁵⁰g

bb.30. Leleplezték....folyt /p

a magyar delegáció cselekvőleg vett részt a nemzetközi demonstráción helsinki. elmondták küldötteink -az értekezlet plénumán felszólalva-, hogy magyarországon a chilei események első óráitól megmozdulások sorozata, munkahelyi események, szolidaritási gyűlések sokasága juttatja kifejezésre, hogy népünk mélyszélesen elítéli a chilei junta jogtörő cselekményeit, terrorját, s a magyar közvélemény mélyszéges szolidaritást vállal chile haladó népével. a spontán rendezvények mellett ugyanezeket az érzéseket juttatja kifejezésre az a több mint huszezer távirat és 200 ezernél több levél, amely az utóbbi hetekben, napokban érkezett az országos béketanácsához. küldötteink a finn fővárosba elvitték a partitúrát annak a zenei kompozíciónak, amelyet rájáki györgy szerzett pablo alighanem utolsó versére : ebben a nobel-díjas chilei poeta halála előtt négy nappal dr.salvador allende mártíromságát énekelte meg .

elmondták a budapesti sajtóértekezleten azt is, hogy a helsinki esemény résztvevői a chilei szolidaritás világméretű fokozását határozták el, csatasorba állítják a nemzetközi haladó erőket luis corvalan, a chilei kommunista párt főtitkára életének megmentéséért./mt1/

--

bb.31. szolnok megyei hallgatók klubja a gödöllői agráregyetemen
vid/p ká -cz 1973. október 4.

a közelmúltban készült szolnok megyei felmérés megállapította, hogy a megyében kevés a felsőfokú végzettségű szakember, különösen a mezőgazdasági nagyüzemek érzik hiányát a jól felkészült agrármérnököknek, állattenyésztőknek, gépészeknek. a megyéből az egyetemekre, főiskolákra került fiataloknak csak kisebb hányada tér vissza szülőhelyére. a helyzet javítására a megyei tanács ötletes kezdeményezést valósított meg. a gödöllői agrártudományi egyetemen csütörtökön megalakították a szolnok megyéből származó egyetemi hallgatók klubját. a klubtagsággal rendelkező egyetemisták a tanári kar támogatásával működnek és elsőrendű feladatuk a megye mezőgazdaságának megismerése. az ifjusági klub programjában számos szakmai tanulmányt szerepel-felkeresik többek között a kiskörei vízlépcsőt, megismerkednek a nagy létesítmény körzetéhez tartozó üzemek perspektíváival, fejlett gazdálkodási módszereivel. a megyei tanács sokoldalúan segíti a klub működését és erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a megyéből elszármazottak a diploma megszerzése után visszatérjenek. hasonló klub létrehozását tervezik a debreceni agrártudományi egyetemen is ./mt1/

13.20/p

--
-20-

13^{50g}

bb 32. földgázprogram békés megyében

vid-ká szb -cz

1973. október 4.

a békési szénhidrogén medencében 1960-ban kezdődött a tervszerű kőolajtermelés, s 1965-ben a földgáztermelés. az alföld nagy kincsét fokozottan hasznosítják - állapították meg a békés megyei tanács csütörtöki ülésén. a vezetékes földgázfogyasztás a legutóbbi öt év alatt 15-szörösére emelkedett. az üzemek és háztartások 1968-ban öt és fél millió köbméter gázt használtak, 1972-ben már több mint 85 milliót, s a tervek szerint az idén megközelítik a 100 millió köbmétert. évente 1000-1200 lakást állítanak át gázfűtésre. békéscsabán, gyulán, orosházán az üzemek, intézmények, lakótelepek már csak gázfűtésre épülnek.

a iv. ötéves tervben több mint 80 millió forintot szánnak a gázprogram megvalósítására. eddig 104 kilométer gerincvezeték épült, s hamarosan bekapcsolják szarvast, gyomát, endrődöt, békést és mezőberényt is a gázfogyasztásba. a mezőgazdaságban szintén megindult a gáz felhasználás. terményszárítók, lucernaliszt üzemek, szakosított telepek hasznosítják a békési olajmező kincsét.
/mt1/

--

bb 33. időjárásjelentés

szb -cz

1973. október 4.

a meteorológiai intézet jelenti október 4-én 12 órakor:

kellemes, őszi idő

az elmúlt 24 órában stockholm, moszkva és a krim-félsziget vonalától délnyugatra a pireneusi-félsziget kivételével európa felett egy magasnyomású, nagy kiterjedésű légköri képződmény alakult ki. ezeken a területeken a reggeli órák ködös, enyhén felhős időjárását, derült, száraz idő követte. a brit-szigeteken és a pireneusi-félszigeten viszont esők voltak. a skandinávia felől záporok, zivatarok kíséretében erőteljes, meleg hullám vonul kelet felé. ezzel ellentétben a szovjetunió délnyugati részére északról hideg légtömegek vonulnak az átlagosnál hűvösebb, borult időjárást okozva.

/folyt.köv./

-21-

13^{50g}

bb 33 /időjárás... 1w. folyt./-szb

hazánkban szerdán reggel a ködös, borult idő volt a jellemző. a délelőtti folyamán a dumántulon, majd délután a délkeleti megyék kivételével mindenütt feloszlott, illetve jelentősen csökkent a felhőzet. a reggeli órákban debrecen környékén kisebb zápor volt, de a lehullott csapadék itt sem volt számottevő hasonlóan a még néhány helyről jelentett kisebb esőhöz. a nappali felmelegedés csúcspontja 17-21 fok között alakult. csütörtök hajnalban mért legalacsonyabb hőmérsékletek 9 fok körül voltak, de egy-két helyen 6 fokig is lehült a levegő. a délelőtti folyamán csak a dumántul nyugati felén maradt erősen felhős az ég, máshol napos idő volt. a hőmérséklet 11 órakor 14 és 20 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15,5 fok volt, a százéves átlagnál 1,4 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 20 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 771 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős idő, eső nélkül. a hajnali és a reggeli órákban néhány helyen párázódás, egy-két helyen köd. mérsékelt, időnként kissé élénkebb északkeleti, keleti szél. az éjszakai lehülés kissé erősödik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 16-21 fok között.

távolabbi kilátások ~~néhány~~ estig:

a reggeli órákban ködképződés. kevés felhő, száraz idő. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 4-8, később 8-12, a legmagasabb nappali hőmérséklet 17-23 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 milliméter/ csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél: 167 centiméter, vízhőmérséklet 14,7 fok celsius.

/mti/

--

13.35/szb

-22-

14^{05g}

bb 34. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke október 4-én 13 óráig:

se szb -cz

1973. október 4.

1. karda nyilatkozat
2. erdei tér makón
3. nagytakarítás a hűvösvölgyben
4. hotel olefin
5. kiállítás egyenruhákból
6. fehér busa a balatonban
7. a megyék népművészeti kiállítása
8. új óvodák a xx. kerületben
9. megverték, mert tanuskodott
10. blaupunkt áruk
11. csökken a szarvasmarhák hizlalási ideje
12. városfejlesztés szolnokon
13. csökkentik a vizek szennyezettségét borsodban
14. sajtótájékoztató a a petőfi irodalmi muzeumban
15. sajtótájékoztató a tv-nél
16. közlekedési balesetek
17. vámgazgatási konferencia
18. rendőrségi hírek
19. fedett piac szombathelyen
20. együttműködés pécs és eszék között
21. meghalt soltész annie
22. új technológia ózdon
23. tóth b. lászló kiállítása
24. magyar-ndk barátsági nap letenyén
25. szőttes szövőik versenye
26. telepszerű magánlakásépítés
27. műszaki hónap
28. ötezredik lakás
29. táviratok
30. vassné sajtótájékoztatója
31. szolnok megyei hallgatók
32. földgáz program békésben
33. időjárásjelentés
34. hírjegyzék

/mti/

--

13.40/szb

-23-

14^{20g}

bb 35. csomópont-lezárás az m-7-es autópályán

i sb/pf szb hgy

1973. október 4.

a kpm budapesti közúti igazgatóság autópálya főmérnöksége értesíti a gépjármű-vezetőket, hogy építkezés miatt, az m-7-es autópálya székesfehérvár 11. jelű /63 km/ csomópontjának sárbogárd és székesfehérvár felé lehajtó és ezekből az irányokból sídfok felé felhajtó ágait október 8-án reggel 8 órától december 15-ig a forgalom elől lezárja, az átmeneti lezárás idején budapest felől székesfehérvár csak az 56 km-nél levő csomóponton keresztül közelíthető meg. budapest felől ugyancsak e csomóponton át érhető el sárbogárd is a 70-es számú úton székesfehérváron át. sárbogárdról sídfok a 70-es számú úton közelíthető meg nagyobb kerülő nélkül. a csomóponton keresztül sídfok felől sárbogárd és székesfehérvár felé, valamint sárbogárd és székesfehérvár felől budapest felé a közlekedés rendje változatlan. /mti/

--

bb 36. álmodó ifjúság - filmforgatás székesfehérvárott

vid-ká szb hgy

1973. október 4.

lőcsei teret „építettek”, fel a filmek székesfehérvár egyik legszebb műemléképületének, a bazilikának szomszédságában. a patinás városban forgatja ugyanis, rózsza jános rendező „álmodó ifjúság”, című színes játékfilmjét. a film előreláthatóan még az idén bemutatásra kerül. /mti/

--

bb 37. modern háztartás, korszerű életmód - kiállítás székesfehérvárott

vid-ká szb hgy

1973. október 4.

„modern háztartás, korszerű életmód”, címmel jubileumi kiállítást rendezett a fejér-vezsprém megyei fűszért vállalat, alakulásának negyedszázados évfordulója alkalmából, székesfehérvárott, az építők pintér károly művelődési házában. a bemutatón több, mint 1500féle árucikket - a dolgozó nők második műszakját megkönnyítő konzerveket, kész és félkész ételeket, tisztító, és mosószerket, valamint vegyiárukat - láthatott a közönség. a kiállítás keretében tanácskozással, bemutatókkal, kóstolással egybekötött előadásokat tart a jubiláló fűszért a háziasszonyok számára, megismereti őket a legújabb ételkészítéssel, a legkorszerűbb mosó- és tisztítószerrel. /mti/

--
-24-

1440g

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....5.folyt./-a

ebben egyrészt a kollektív felelősség jó értelemben vett felfogását látjuk, másrészt pedig éppen e lehetőséggel élő következetesebb gyakorlat megvalósítását célozza a törvényjavaslat, amikor kiemeli a testületi működésért való felelősséget is. jogi biztosítéknak kell tekintenünk azt a tényt is, hogy az országgyűlés a minisztertanács egyes tagjait is beszámoltathatja munkájáról, valamint azt, hogy egyénileg is visszahívhatja tagjait. helyeselnünk a törvényjavaslatnak azokat a rendelkezéseit, amelyek a minisztertanács tagjai, illetőleg az államtitkárok politikai felelősségén túlmenően, egyéb felelősségét az állampolgári jogegyenlőség alapján nem különleges módon, nem is külön szervek útján, hanem a hatályos törvények, a minden állampolgárra érvényes jogszabályok alapján szabályozza.

- a törvényjavaslatok alkotmányunk rendelkezéseinek megfelelően eleget tesznek annak, hogy külön törvény szabályozza a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogállását, felelősségét, s az államszervezetben betöltött helyüknek megfelelően tisztázza az államtitkári intézmény helyét, jogállását is.

- bizonyos vagyok abban, hogy az alkotmány végrehajtását elősegítő törvényjavaslatok elfogadásával tovább növeljük egész népünkben a szocialista alkotmányosság és törvényesség értékébe vetett, tényeken nyugvó elvi meggyőződést. kérem az országgyűlést, hogy a beérkezett törvényjavaslatokat - figyelembe véve bizottságunk módosító javaslatát is - vitassa meg és emelje törvényerőre.

/folyt.köv./

12.45/a

- 25 -

1255g

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....6.foly./-

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk.4./ az országgyűlés.../ számú hirre:

a 3. folytatás 6. bekezdése 4.-5.sorában igazságügyi minisztérium irandó.

x x x

az 5. folytatás 1. bekezdése helyett kérjük a következő szöveget felhasználni:

... alapján szabályozza.

„ végső soron azt kell megállapítanunk: a törvényjavaslatok alkotmányunk rendelkezéseinek megfelelően teljesen elegendő lesznek annak, hogy - egyrészt - külön törvényben szabályozzák a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogállását, felelősségét, valamint az államszervezetben betöltött helyüknek megfelelően tisztázzák az államtitkári intézmény helyét és jogállását, másrészt felsorolják a magyar népköztársaság minisztériumait is.,,

- bizonyos vagyok.....

x x x

ezután megkezdődött a két törvényjavaslat vitája, amelyben elsőként sarlós istván

----- /budapest 14.vk./ a népszabadság főszerkesztője szólalt fel. egyebek közt azt fejtegette, hogy a jog kifejeződése a politikának. a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló törvényjavaslatban kifejezésre jut: politikánk egyik alapvető kritériuma, hogy a vezetés kollektív jellegű. mégpedig nemcsak olyanformán, hogy amikor egy-egy kérdésben dönteni kell, akkor meghallgatjuk a választott testületek képviselőinek véleményét, hanem úgy is, hogy a felelősséget közösen vállaljuk a határozatok végrehajtásában.

/folyt.köv./

- 26 -

13.38/um

14⁰⁵g

parlament

bkk 4. /az országgyűlés ...7.folyt./um

a továbbiakban hangsúlyozta: a minisztertanács munkája nem egyszerűen a minisztériumok munkájának összessége, hisz a kormány intézkedései olykor és egyre inkább tárcaközi jelentőségűek. s amikor a minisztertanács a kollektív vezetés jegyében célszerű és jó határozatokat kíván hozni, szükség van arra, hogy a miniszter ne csak yaját szakágzatának a képviselője legyen, hanem olyan politikus, aki általában is érdeklődik az ország ügyei iránt és azokhoz - a minisztertanácsi üléseken is - megfelelő meggyőződéssel és politikai alapállással tud hozzászólni.

egy-egy tárca vezetője nem „kettős lelkületű”, hiszen szakterületén a becsületes helytállás egyben azt is jelenti, hogy tárcájánál érvényesítenie kell a minisztertanács elképzeléseit. és a különböző tárcáknak is sok esetben van közös dolguk, így mindkább előtérbe kerül a miniszterek egymás közötti érintkezése, konzultációja, munkájuk kölcsönös segítése. a gyakorlati munka ilyenformán személy szerint újabb és újabb felelősséget ró a miniszterekre. azért is célszerű az államtitkári intézmény, mert ezzel lehet emelni bizonyos terheket a miniszter válláról. van olyan gyakorlati jelentősége is, hogy egy-egy tárca legmagasabb rangú képviselői egyszerre tudnak tárgyalni itthon és külföldön, hiszen az államtitkárt is megilleti ilyen esetben a miniszteri jogállás.

végül hangsúlyozta sarlós istván: a jogszabály a tartalmat csak jogi oldalról közelíti meg, ugyanakkor a tartalom helyes érvényesítésében rendkívül fontos az erkölcsi és politikai felelősség is.

dr. mátyai pál

----- /fejér megye, 3.vk./ megyei főügyész kiemelte: a törvényjavaslat alkotmányos életünk továbbfejlesztését szolgálja, elősegíti az országgyűlés alkotmányos szerepének, a kormányzati munka hatékonyságának növelését, erősíti államéletünkben a szocialista demokratizmust. mindez a párt x. kongresszusának és a központi bizottságnak az államélet, a szocialista demokrácia továbbfejlesztéséről szóló határozatait végrehajtását is szolgálja.

/folyt.köv./

- 27 -

13.43/u

14⁰⁵g

bkk 4./ az országgyűlés 8.folyt./um

a képviselő hangsúlyozta: nemcsak formálisan kell az államéletet továbbfejleszteni, hanem úgy is, hogy elősegítjük az országgyűlés, illetve a kormányzati munka hatékonyságát. e feladatának a törvényjavaslat megfelel. elősegíti, hatékonyabbá teszi az országgyűlés ellenőrző tevékenységét azzal, hogy a minisztertanács tagjainak az országgyűlés előtti beszámoltatási kötelezettsége nagyobb súlyt kap az országgyűlés törvénybe iktatott felmentési, illetve visszahívási jogával. emellett érvényre jut az alkotmánynak az a rendelkezése, hogy az országgyűlési képviselők szóban előterjesztett interpellációjára a miniszternek az országgyűlés ülésén kell válaszolnia. sürgős interpellációra még ugyanazon az ülésnapon kell a választ megadni, mivel az esetleg távollévő miniszter helyett, annak képviselőjében, a minisztériumi államtitkár felelhet az interpellációs kérdésre.

klaukó mátyás /békés megye 9.v.k./, a megyei tanács elnöke aláhozta: a minisztertanács tagjainak és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről előterjesztett törvényjavaslat beilleszkedik állami életünk fejlődésének folyamatába, és megfelel azoknak az elveknek, amelyeket a párt x. kongresszusának határozata jelölt meg az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztésével összefüggésben. elősegíti, hogy a kormányzati szervek megfelelően hajtsák végre a kormányzati döntéseket, fokozzák a rendszeres ellenőrző munkát - beleértve a saját döntéseik helyességének, hatékonyságának vizsgálatát is.

a tapasztalatok szerint a minisztériumok irányító tevékenysége, a tanácsai ágazati irányító munkájuk és a tanácsokkal való kapcsolatuk, együttműködésük az utóbbi években összességében eredményesen és sokat fejlődött - hangoztatta. az ágazati irányítás további fejlesztése érdekében szükséges azonban, hogy a miniszterek az ágazatuk vezetése során átfogóbb ágazati irányítást alakítsanak ki, olyat, amelyben az ágazat egészének érdekei egyenlőbben érvényesülnek. vagyis az ágazaton belül az eddiginél jobban előtérbe kell kerülnön a tanácsai gazdaság fejlesztése; ennek segítése oly módon is, hogy a tanácsai gazdálkodó egységek a közvetlenül a minisztériumokhoz tartozó szervekhez hasonló elbárában részesüljenek.

/folyt.köv./

- 28 -

13.50/a

14⁰⁷g

bkk.4./ az országgyűlés.....9.folyt./a

a miniszterek a hatékony ágazati irányítás minden eszközével rendelkeznek, ezért övék a gond és a felelősség is, hogy megfelelően határozzák meg az ágazati célokat, feladatokat, segítsék ezek végrehajtását. ugyanakkor a tanácsok feladata, hogy területük sajátosságainak megfelelően gondoskodjanak az ágazati feladatok végrehajtásáról, a kormány politikájának érvényesítéséről. az irányításban és az együttműködésben már eddig is hasznos módszereket alkalmaztak a minisztériumok, de a továbbiakban szükséges, hogy a tanácsok több segítséget kapjanak a megnövekedett feladatok megfelelő végrehajtásához, és az ahhoz szükséges feltételek jobb megteremtéséhez. ilyen például a területfejlesztési terveknek megfelelő ágazati koncepciók - minisztériumok között egyeztetett - pontosabb kialakítása, az ezzel összefüggő teendők kidolgozása, a jobb központi orientáció. gyorsabb előrelépésre van szükség az államigazgatási eljárások egyszerűsítésében is. az ágazati irányítás színvonalának növelésével jobb kibontakoztatható a tanácsok önállósága, és ezáltal is szélesedhet az államélet demokratizmusa.

bartha jános/ hajdu-bihar megye 12.vk./ nyugdíjas a vezető államigazgatási tisztségviselőik jogállása és felelőssége kapcsán kiemelte:

- elsőrendű jelentőségű a törvényességért való felelősség. a törvényes rend alapkritériuma az alkotmányos kormányzatnak. a törvényjavaslat erénye, hogy világosan megfogalmazza: magas állami funkciójuk gyakorlása során a minisztertanács tagjainak és az államtitkároknak a büntetőjogi, polgári jogi, munkajogi és államigazgatási jogi felelőssége azonos a többi magyar állampolgáréval. ez így demokratikus, így van összhangban az állampolgári jogegyenlőség elvével.

rámutatott a miniszterek és az államtitkárok az irányításuk alá tartozó ágazatokon túl az államigazgatás legfelsőbb szerve, a kormány kollektív tevékenységéért is felelősek. ez többek között azt is jelenti, hogy a legmagasabb államigazgatási szerveinknél is emeljük a felelősség mércéjét.

arról is beszélt a képviselő, hogy a miniszterek és államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló törvény megtárgyalásával és megalkotásával az országgyűlés régi jogalkotási adósságot törleszt.

/folyt.köv./

- 29 -

13.45/a

14¹⁵g

parlament

bkk.4./ az országgyűlés....10.folyt./-a

- a törvényjavaslatot jónak tartom. s miután ritkán alkotunk törvényt úgy, hogy az általa érintettek teljes létszámban jelen vannak, megragadom az alkalmat, hogy a kormány elnökének, elnökhelyetteseinek, a minisztertanács tagjainak, a államtitkároknak felelősségteljes munkájukhoz erőt, egészséget és sok sikert kívánjak, s egyben biztosítom őket arról, hogy a most születő törvény végrehajtását képviselői munkánkkal mindenben segítjük. - mondta befejezésül.

miután a vitában több képviselő nem jelentkezett hozzászólásra, az elnöklő varga gáborné a vitát lezárta és megadta a szót dr. korom Mihály igazságügyminiszter.

dr. korom Mihály hangsúlyozta: a kormány eddig is igyekezett eleget tenni kötelezettségének. munkáját, a kormány tagjainak és az államtitkároknak a tevékenységét a jövőben tovább serkenti az a bizalom, amely most is megnyilvánult a parlament plénumán. a felszólalások során elhangzottakat - mondta dr. korom Mihály - munkánkban figyelembe kell majd vennünk, hogy még magasabb színvonalon tegyünk eleget az elénk állított feladatoknak, s fokozott felelősség tudatában dolgozzunk továbbra is dolgozó néppünk, szocialista hazánk javára.

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés előbb a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság módosító javaslatát, majd ezzel együtt a magyar népköztársaság minisztertanácsa tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is egyhangulag elfogadta. ugyancsak elfogadta az országgyűlés - a beterjesztett eredeti szövegezésben - általánosságban és részleteiben a magyar népköztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló törvényjavaslatot.

/folyt.köv./

- 30 -

14.00/um

14¹⁵g

parlament

bkk 4. /az országgyűlés 11.folyt./um

az elnöklő varga gáborné bejelentette: az országgyűlés külügyi bizottsága a parlamenti tanácskozás ideje alatt ülést tartott és úgy határozott, hogy a chilei katonai junta terrorja elleni tiltakozásul nyilatkozattervezetet terjeszt az országgyűlés elé. javasolta, hogy a külügyi bizottság előterjesztése az interpellációk után kerüljön az országgyűlés napirendjére. a javaslatot az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

szünet után varga gáborné elnökletével folytatta munkáját az országgyűlés. napirend szerint következett a statisztikáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. bálint József államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke emelkedett szólásra.

bálint József expozéját mai bkk 3-as kiadásunkon közöltük. az embargót a következő javításokkal oldjuk fel:

a 2. folytatás utolsó bekezdése második-harmadik sorában egészségi viszonyokig irandó.

a 3. folytatás utolsó bekezdésének hetedik sorában a szöveg helyesen:

....a társadalomstatisztikai adatgyűjtések kibővítése ....

a 4. folytatás első bekezdése hetedik sorától 6/módszertani.../ a szöveg a bekezdés végéig t ö r l e n d ő.

a 4.folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorában kezdődő mondat /a törvényjavaslat felülről.../ a bekezdés végéig t ö r l e n d ő.

a 4. folytatás negyedik bekezdése 8-9. sorában a szöveg helyesen:

...számveteli-pénzügyi ügyvitellel. az adatszolgáltatók részére úgy kell megfogalmazni a kérdéseket...

/folyt.köv./
16.05/um

- 31 -

N. 16²⁵

parlament

bkk 4./ az országgyűlés 12./folyt./um

az 5. folytatás harmadik bekezdésének 13 és 17 sora közötti két mondat /ez a munkamegosztás ... hangolnók statisztikai munkájukat / t ö r l e n d ő .

a 6. folytatás első bekezdésének negyedik-ötödik sorában a szöveg helyesen:

....bővítjük a statisztikai feladatokat végző gépparkokat, bővítjük a számítástechnikai szakemberek képzését. /a bekezdés további része t ö r l e n d ő !/

a 6. folytatás második bekezdésének utolsó mondata /a gyakorlatban ... ezt szolgálják./ t ö r l e n d ő .
x x x

novák béla a budai járási pártbizottság első titkára, ----- /pest m. 23.vk./, a törvényjavaslat előadója elmondotta, hogy a tervezetet együttes ülésen vitatta meg az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint terv- és költségvetési bizottsága. a bizottságok tagjai valamennyien időszerűnek tartották az új statisztikai törvény megszületését, hiszen a statisztikáról rendelkező, 1952-ben kelt törvény előírásai már túlhaladtak, nem felelnek meg a ma követelményeinek. a most beterjesztett törvényjavaslat igen alapos, körültekintő előkészítő munka után született meg, figyelembe veszi a társadalomban, a gazdaságban végbement fejlődés támasztotta követelményeket, sőt más a fejlett statisztikai rendszert alkalmazó országok tapasztalatait is. a bizottsági vitában elvként fogalmazódott meg, hogy a tervgazdálkodás mai követelményeihez alkalmazkodó korszerű statisztikát egységes, szabályozott rendszerként kell felfogni. egyrészt mint a statisztikai tevékenység szakmai folyamatait egységbe foglaló, ezek mindegyikének a követelményekhez mért arányos fejlődését és zavartalan működését biztosító állami feladatot, másrészt mint az egyéb rendszerekkel együttműködő, azokkal kölcsönhatásban élő információs bázist.

/folyt.köv./

- 32 -

16.10/-a

NA 16²⁰

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....13.folyt./a

- lehetőséget kell teremteni arra is, - húzta alá a törvényjavaslat előadója - hogy a folyamatos átalakulás, a fejlődés követelményeinek megfelelően a statisztikai rendszer képes legyen megújítani önmagát. tovább tudja fejleszteni tudományos és technikai eszközeit, figyelemmel kíséresse és értékelhesse működésének hatékonyságát is. lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a népgazdaságilag egységes információs rendszer megvalósítása érdekében a statisztika hatást gyakoroljon, szervező erő legyen. a statisztika sajátos eszközeivel segítse, erősítse a tervgazdálkodást. a törvény akkor tesz eleget ennek a feladatának, ha biztosítja a vezető párt-és állami szervek részére a döntések előkészítéséhez és meghozatalához, a népgazdasági tervek megalapozásához, méréséhez, az ágazai és területi irányításhoz, a felügyelet ellátásához szükséges adatokat, s jól tájékoztatja a közvéleményt is. kívánatos az is, hogy a magyar statisztika kellően hasznosítsa a számítástechnika eredményeit is.

- a statisztikai tevékenység alapvetően állami feladat, amelyet elsősorban az állami szerveknek kell elvégezni. az állami statisztikai tevékenységnek két alapvető terét határozza meg az új törvény! a központi irányítási célokra, népgazdasági áttekintés érdekében a központi állami statisztikát, a minisztériumi, a főhatósági, a szakmai irányítási feladatok ellátásához szükséges információk biztosításához pedig az igazgatási statisztikát. az állami statisztikai rendszer e két elemének összhangban kell lennie, ennek azonban lényeges feltételei vannak. fontos, hogy azonos statisztikai előírásokat alkalmazzanak. folyamatosan biztosítani kell az országban folyó valamennyi statisztikai adatgyűjtés, később fokozatosan a feldolgozás, tájékoztatás és a tárolás feletti áttekintést, a megfelelő nyilvántartást.

a törvényjavaslat előadója a továbbiakban részletesen beszámolt a két bizottság együttes ülésén elhangzott képviselői javaslatokról, indítványokról, s kiemelte: a bizottságok helyeselték bizonyos adatszolgáltatások önkéntességének törvénybe foglalását, biztosítva az adatszolgáltatónak azt a lehetőségét, hogy a válaszadást jogi következmények nélkül megtagadhasák.

/folyt.köv./

- 33 -

16.15/a

NA 16²⁵

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....14.folyt./a

számos meggondolás szól amellett, - mondotta novák béla -, hogy az önkéntes alapon folyó adatgyűjtéseket is bizonyos korlátok közé kell szorítani. ezt a célt szolgálja a javaslatnak az az intézkedése, amely szerint az ilyen alapon tervezett adatgyűjtéseket a felügyeleti szerveknél véleményeztetni kell. a vita során a képviselők egyébként hangsúlyozták: sok esetben nem elegendő csupán a statisztika számait figyelembe venni, s csupán azok alapján, további mérlegelés nélkül hozni határozatokat, döntéseket. példaként említették a képviselők, hogy egy új üzem létesítését olyan statisztikák nyomán határozták el, amelyek szerint számottevő női munkaerő-felesleg van. a felmérést végző szervek elmulasztották azonban megvizsgálni a munkaképes korú nők életkörülményeit, munkába állási szándékukat, s csupán az üzem beindításakor derült ki, hogy a felmért női munkaerő egy része nem is szándékozik munkába állni. a bizottságok tagjai bírálták az indokolatlan, párhuzamos adatszolgáltatásokat is, s állást foglaltak amellett is, hogy a tudományos szervezetek, egyetemeknek, főiskoláknak még a hivatalos közzététel előtt is lehetővé kell tenni az összegyűjtött statisztikai adatok megismerését.

- a bizottsági viták - zárta előadói beszédét novák béla - azt bizonyították, hogy a törvényjavaslat tartalmazza mindazokat a követelményeket, amelyek joggal támaszthatók a statisztikával szemben, s kellő felhatalmazást ad arra, hogy az érdekeltek munkájukat a párt x. kongresszusa határozatainak megfelelően, a szocialista tervgazdálkodás, társadalmi rendszerünk további megszilárdítása érdekében végezzék.

a jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint a terv-és költségvetési bizottság nevében az előadó a törvényjavaslatot - a terjesztett módosításokkal együtt - elfogadásra javasolta.

novics jános
----- nyugdíjas /baranya megye 4.vk./ felszólalásában hangoztatta: szükség van az információk és ezen belül a statisztikai információk egységes rendezésére és ezen belül a szabályozására. hozzászólásában a baranya megyei kzeb vizsgálataival kapcsolatban beszélt az ugynevezett önkéntes adatszolgáltatáson alapuló statisztikai tevékenységről. az egyszeri, vagy esetenkénti adatszolgáltatás, valamint az operatív jelntések iránti igény jórésze nem a közvetlen felügyeleti szervektől származik.

/folyt.köv./

16.20/um

N° 16°

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....15.folyt./um

az önkéntes adatszolgáltatásnál főleg a pontosság, a minőség és a határidők betartása kifogásolta. bizonyított tény, hogy a legtöbb gondot az egyszeri adatkérések okozzák, s többnyire ezek száma növekszik. az elmúlt év decemberében a megyében megvizsgált 15 vállalatnál, és intézménynél 979 adatszolgáltatás közül 239 egyszeri adatkérés volt. ezek semmiféle munkatervben nem szerepeltek, s rövid határidőre kellett elkészíteni. a vizsgálatok alkalmával több szerv vezetője úgy nyilatkozott, hogy az adatkérők elsősorban a határidő betartását követelik meg, az adatok tartalmára, minőségére alig érkezik észrevétel.

a képviselő a továbbiakban beszélt a törvényjavaslat és a végrehajtási utasítás-tervezet várható előnyeiről. többek között kiemelte: a törvényjavaslat hosszú időre alkalmasnak látszik a statisztika jogi alapjainak biztosítására. határozottan különválasztja a kötelező állami statisztikát az önkéntes adatszolgáltatáson alapuló statisztikától. megteremti az egységes, összehangolt, kötelező állami statisztika művelésének lehetőségét. rendkívül fontos: meghatározott feltételek mellett biztosítja az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, tudományos intézeteknek, hogy munkájukhoz megfelelő adatok álljanak rendelkezésre. védelmet nyújt az adat szolgáltatók, az állampolgárok számára az indokolatlan - a tulburjázó statisztika okozta - időrablást jelentő kérésekkel szemben. a képviselő véleménye szerint a törvényjavaslat maradéktalan érvényesüléséért valamennyi szinten - a politikai, gazdasági, társadalmi és tudományos élet vezetőinek - minden állampolgárnak sokat kell tenni. felhívta a figyelmet arra; rendkívül fontos, hogy a statisztika kövesse a társadalmi és gazdasági élet változásait, terjedjen ki olyan kérdések vizsgálatára, amelyekre a párt- és a kormány határozatot hozott. bizni lehet abban, hogy a törvény, illetve az annak végrehajtásáról szóló rendelet alapján létrehozott statisztikai koordinációs bizottság sok átfedést és párhuzamos adatgyűjtést megszüntet, biztosítja majd az egységes fegyelmi rendszert. hozzáfűzte: működése azonban akkor lesz igazán eredményes, ha a különböző állami szervezetek, tanácsok is felülvizsgálják és ésszerűsítik saját információs rendszerüket, és szoros kapcsolatot teremtenek az állami statisztikai információs rendszerrel. a képviselő végül több javaslatot tett az információk jobb hasznosításával, felhasználásával kapcsolatban.

/folyt.köv./

16.30/um

N° 16°

parlament

bkk 4. /az országgyűlés 16.folyt./um

varga sándor /szolnok megye 9.vk./, a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyár igazgatója egyebek között szolnok megye nagy vállalatainak véleményét tolmácsolta a statisztikai törvénytervezettel kapcsolatban. megemlítette: egyöntetű álláspont alakult ki abban, hogy az új törvény megalkotása időszerű feladat; a jó statisztikai adatszolgáltatásra ugyanis nagy szükség van. a vállalatok irányításában használatos statisztikai adatok, amelyek a beszámolási rendszert alkotják, a belső információ fő forrásai közé tartoznak. a negyedéves és éves jelentések nemcsak a termelő egység eredményeit mutatják, hanem alapul szolgálnak az operatív és hosszabb távú tervek kidolgozásához is. a statisztikai jelentések nem mindig nyújtanak megfelelő segítséget a vállalati vezetőknek döntéseikhez. a szolnok megyei nagyvállalatoknál kifogásolták a jelentésekkel kapcsolatban, hogy azok időbeli elhatárolása nem megfelelő, mivel nem a tényleges havi zárási időszakon belüli mozgásokat vizsgálják. az elkészítésükhöz szükséges határidő nem elegendő a precíz, elemző vizsgálódásokhoz - még gépi adatszolgáltatások esetében sem. gondot jelentenek az egyszerű adatszolgáltatások, tekintettel arra, hogy a vállalatoknak az analitikus nyilvántartása még nem áll azon a fejlettségi fokon, amelyből ezt az adatszolgáltatást megoldhatnák, alacsony a gépi adatszolgáltatás szintje is. sok szrv adatszolgáltatási kérése rapszódikus, s egyáltalán nem igazodik a vállalati jelentések külső és belső információs rendszeréhez - sem határidőben, sem az adatszolgáltatásban.

a képviselő aláhuzta: az adatszolgáltatási kötelezettségek zöme a negyedéves és az éves zárásokra esik, és általában az egyszerű adatszolgáltatások is ugyanebben a csúcsidegben jelentkeznek. előfordulnak még az engedély nélküli adatszolgáltatási igények is. ezek csak nagy idő, és munkaráfordítással készíthetők el. ugyanakkor az engedély nélküli adatgyűjtések megfogalmazásai gyakran pontatlanok. eléggé elterjedt, hogy levél formájában, szövegesen határozzák meg a kért adatok körét. szükségesnek látszik, hogy az adatszolgáltatásban messzemenő koordináció valósuljon meg. ezt célozza a törvénytervezet is. az összehangolt, egységes állami statisztikának biztosítani kell a különböző szinten jelentkező indokolt adatigények kielégítését, másrészt azonban meg kell akadályozni az adatszolgáltatásokat feleslegesen terhelő, indokolatlan és túlméretezett adatgyűjtéseket. el kell kerülni a párhuzamos adatgyűjtéseket, a szakszerűtlen statisztikai tevékenységet, ugyanakkor fokozni kell a statisztikai adatok hasznosításának gyorsaságát, hatékonyságát. a képviselő hangsúlyozta, hogy a szükséges mértékre kell csökkenteni a statisztikai tevékenységből a népgazdaságra háruló költségeket.

/folyt.köv./

- 36 -

16.57/um

NA 1705

parlament

bkk 4./ az országgyűlés ...17.folyt./um

dr. szép zoltán /bp. 6.vk./, az ötvös loránd tudományegyetem tudományos munkatársa hozzászólásában egyebek között arról beszélt, hogy a szocialista statisztika jellege jelentősen eltér a tőkés statisztikáétól. csak a szocialista statisztika teremtette meg azoknak a lehetőségeknek a felhasználását, amelyek a tudományban rejlenek. ma a szocialista statisztika feladata nem csupán az, hogy a gazdasági helyzetet, a népesség alakulását, a társadalom mozgását tükröző mutatókat képezze, rendszerezze, hanem konstruktív jellegű feladata többek között az is, hogy szolgáltatssa a népgazdasági tervek elkészítéséhez szükséges adatokat, járuljon hozzá az államvezetés döntéseinek hi-telesmatokkal történő előkészítéséhez.

a képviselő emlékeztetett arra, hogy jelentős fejlődés következett be mind gazdasági mechanizmusunkban, mind az adatfeldolgozás technikájában. gazdaságirányítási rendszerünk - mondotta - decentralizálta a hatásköröket, az adatfeldolgozásban megjelent a számítógépre épülő technika. az új gazdaságirányítási rendszerből és a számítástechnika fejlődéséből eredő kedvező lehetőségeket azonban csak akkor lehet hasznosítani, ha biztosítjuk azoknak a követelményeknek a kielégítését, amelyek kapcsolódnak mind a gazdaságirányításhoz, mind a számítástechnikához, illetve az információk számítógéppel „segített”, kezeléséhez, az informatikához. a képviselő véleménye szerint a statisztikáról szóló törvényjavaslat e téren igen komoly előrelépést jelent.

dr. szép zoltán szólt a statisztikai szakemberképzés helyzetéről is, s elmondotta, hogy dicséret illeti azokat az egyetemeket és főiskolákat, amelyek már hozzákezdtek az informatikai szakemberképzéshez.

fecser péter /somogy megye, 6.vk./ műszaki igazgatóhelyettese többek között rámutatott, hogy az új jogszabályozás szerint a központi statisztikai hivatal mint a statisztikai tevékenységek szakmai irányítását ellátó országos szervezet elősegíti a korszerű szakmai módszerek alkalmazását, s a ksh elnöke ellátja a számítástechnika alkalmazásának országos szakmai felügyeletét is. a számítástechnika kapcsán a képviselő fontosnak mondotta az ágazati és területi fejlesztési elképzelések összehangolását, s konkrét példák alapján felhívta a figyelmet arra, hogy a számítóközpontok kialakításában és működtetésében meg kell szüntetni a gazdaságtalan kihasználást vagy a párhuzamos tevékenységet.

/folyt.köv./

- 37 -

17-03/um

NA 1710

parlament

bkk 4./ az országgyűlés 18.folyt./um

elmondta a képviselő: a hazai számítástechnikai központi fejlesztési program végrehajtása azt kívánja, hogy decentralizált, ugyanakkor mégis szerves egységet alkotó számítóközpontok és adatbank-hálózat kialakítására törekedjünk. ezek integrált rendszerének jellemzőit már meghatározták, a munka tuljutott a kezdeti szakaszon. a képviselő - utalva arra, hogy ebben a munkában a legjelentősebb tapasztalatok a ksh-nál vannak - szorgalmazta, hogy a ksh az új statisztikai törvény nyomán határozza meg, melyik statisztikai munkahely milyen részterületeket vesz számba, dolgoz fel, és melyek azok az adatok, amiknek a gyűjtését kizárólag a központi állami statisztika biztosítja. az is részletes szabályozásra vár, hogy az adatok mérése, számbavétele, feldolgozása és tárolása milyen közös szabályok szerint történjék; nem különben szükséges szabályozni a bizonylatok csökkentését is, s meghatározni, hogy milyen típusú számítógépekkel célszerű a különböző feladatokat megoldani.

ezután szünet következett, majd az országgyűlés apró antal elnöklétével folytatta munkáját.

dr.fekszti istván/szabolcs megye, 11.vk/, a szakszervezetek szabolcs-szatmár megyei tanácsának elnöke hozzászólásában kiemelte: szükségesnek és helyesnek tartja azt, hogy a törvény különbséget tesz a kötelező és a nem kötelező jellegű adatszolgáltatások között.

az élet naponta igazolja, hogy olyan központi állami statisztikai rendszert nem lehet létrehozni, amely az irányító szervek - minisztériumok és más országos hatáskörű szervek, a tanácsok - munkájához szükséges minden információs igényt kielégítene. szükség van az igazgatási statisztikára, arra, hogy a minisztertanács rendelete által meghatározott illetékesek külön adatgyűjtéseket is elrendelhessenek. ugyanakkor a tapasztalatok szerint eddig minden szinten és sok esetben történt olyan adatkérés, amely vagy párhuzamos vagy szakszerűtlen s ily módon indokolatlan volt. ezek terjedelemben és gyakoriságban nagyobb terhet jelentettek az adatszolgáltatóknak, mint a központi statisztikai hivatal által kért rendszeres adatszolgáltatások. éppen ezért helyes az a cél, hogy a statisztikai tevékenység országos szinten is összehangoltabb legyen.

/folyt.köv./

17.15/a

- e1
- 38 -

bb.38. sárospataki diszcserép exportra

vid/kz/p hgy

1973. október 4.

a borsod megyei építőanyagipari vállalat sárospataki Üzemében a múlt év végén kezdtek meg az egykor híres pataki kerámia gyártás felújítását. a tizenhatodik századbeli habán hagyományokat őrző, jellegzetes szinezésű, kézi festésű diszcserépek készítésére az egykori pataki fazekas-dinasztia utódai, a szkircsák és a vida család tagjai vállalkoztak.

az artex külkereskedelmi vállalat közvetítésével csütörtökön újabb tizezer darab diszcserépet indítottak utnak az nszka, japánba és svájcba.

a sárospataki Üzemben a megrendelések alapján, már százötven különböző tárgyat készítenek exportra. szerepel ezek között kézi festésű tányér, különböző formájú kőcsögek, kancsók, más-más alakú és méretű egyéb diszcserépek, pálinkásbutykosok, a habán patikaedények formái hagyományát követő butélikák.

a szkircsák és vida család fazekassággal foglalkozó öt tagja most tizenöt fiatal érettségizett ipari tanuló képzését is vállalta./mti/

--

bb.39. nukleáris elemző műszerek és módszerek a korszerű technológiákhoz -radio analitikai konferencia veszprémben

vid/kz/p hgy

1973. október 4

csütörtökön a magyar tudományos akadémia és a magyar kémikusok egyesületének rendezésében radio analitikai konferencia kezdődött veszprémben. a háromnapos eszmecsere megvitatja a tudományág legújabb eredményeit, husz előadás keretében ismertetik azokat a módszereket és műszereket, amelyek segítségével kiszélesíthetik a radio analitika alkalmazási körét.

x x x

/folyt.köv ./
14.20/p

-25-

1455g

bb.39. nukleáris elemző....folyt /p

a nagyüzemi technológiák rohamos fejlődése az automatizálás a számítógépes folyamatszabályozás elterjedése egyre korszerűbb elemzési módszerek alkalmazását teszi szükségessé. olyan eljárások kellenek, amelyekkel a technológiai rendszer zavarása, a csövek, tartályok megbontása nélkül meg lehet állapítani az azokban lévő vegyi anyagok összetételét és a folyadékszintet. erre a célra legjobbnak bizonyult a radio sugár, hiszen az alfa, béta, gamma és neutron sugár roncsolás és szennyezés nélkül áthatolt a berendezéseken, és a sugár változása információt ad az anyag összetételéről. az ezen az elven alapuló műszerek alkalmazása 15 évre tehető hazánkban, főleg a cementiparban, valamint az olajiparban használják. nagyvolumenű műtrágyagyártásunk, már világszintűnél magasabb földgyártásunk s a gyógyszeriparunk, most a radioanalitikai módszerek további kiterjesztését sürgeti. az ezzel kapcsolatos kutatások igen jelentős tudományos apparátust foglalkoztatnak. új radio analitikai módszereket keresnek a veszprémi vegyipari egyetemen, a debreceni atomkutató intézetben, a budapesti műszaki egyetemen, a fémipari kutató intézetben, a magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézetben, és az ötvös Loránd tudományegyetemen is. /mti/

--

bb.40. nemzetközi külkereskedelmi minőségellenőrzési konferencia budapesten

1 sl/pf/p hgy

1973. október 4.

október 15-e és 18-a között budapesten nemzetközi külkereskedelmi minőségellenőrzési konferenciát rendeznek, amelyen 12 szocialista ország képviselői vesznek részt. hasonló konferenciára 1956 óta két évenként más és más szocialista országban került sor, a legutóbbit 1971-ben dubrovnikban tartották. a mostani budapesti tanácskozáson a 12 szocialista ország 25 minőségellenőrzési intézményének vezérigazgatója megvitatta, hogy munkájukat milyen módon kapcsolhatná még szorosabban össze a kgst tevékenységével, hogyan fokozhatják tovább együttműködésüket. a beszámolókat Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, és az ndk minőségellenőrzési intézményeinek vezérigazgatói tartják. /mti/

14.45/p

--
-26-

1455g

bb 41. csökkent a takarmánykeverékek kereslete - neb vizsgálat

vid-kz/mmé szb hgy

1973. október 4.

a borsod megyei népi ellenőrzési bizottság csütörtökön miskolcon megtarott ülésén többek között a megyében működő takarmánykeverő üzemek tevékenységével kapcsolatos vizsgálat tapasztalataival foglalkozott. mint többek között megállapították, a takarmánykeverékek kereslete az utóbbi időben számottevően csökkent a megyében. ez mint rámutattak, egyértelműen a keverékek rossz - az országos átlagnál gyengébb - minőségével magyarázható. az okokat ellenőrizve mind az üzemeket, mind pedig a technológiai fegyelmet, a felhasználók viszont azért hibáztathatók, mert olyan alapanyagot szállítanak az üzemekbe, hogy az abból készített takarmányt már eleve nem hajlandók átvenni. a népi ellenőrzési bizottság a belső ellenőrzés megszigorítására, a technológiai fegyelem fokozott betartására szólította fel az üzemeket. /mti/

--

obb 42. tájékoztató a nyomdaipari műszaki konferenciáról

t kg/pf g1 hgy

1973. október 4.

hogyan lehetne még színesebb, magasabb esztétikai színvonalú képes hetilapokat készíteni - egyebek között erről tanácskoznak a szakemberek az 500 éves magyar könyvnyomtatás évfordulója alkalmából rendezett műszaki konferencián, amely október 9-én kezdődik a technika házában. a háromnapos eseménysorozatot szervező papír- és nyomdaipari műszaki egyesület vezetői csütörtökön sajtótájékoztatón számoltak be a tanácskozás céljáról, s a nyomdaiparra háruló feladatokról.

az elmúlt évben 63 millió könyv és több mint ötezerféle kiadvány került ki a hazai nyomdákban, s várhatóan az igények még tovább növekednek. éppen ezért a negyedik ötéves tervidőszakban a nyomdai kapacitás 40-45 százalékos bővítése a feladat. többek között új üzem épül az atheneum nyomdának, a jászberényi úton; elkészülte után a legkorszerűbb technika felhasználásával a nyomda jelenlegi kapacitása megháromszorozódik. békéscsabán, gyomán, és szegeden építenek az elkövetkező években új üzemeket, vagy korszerűsítik a már meglévőket. szeged a tervek szerint a műszaki tudományos könyvkiadás bázisává válik, a következő tervidőszakban felépülő új nyomda üzembeállása után.

/folyt. köv./

- 27 -

M 1800

bb 42. /tájékoztató ... 1. folyt./8

mint a konferencián elhangzó előadásokból is kiderül, korszerűsödik a nyomdai technika is, alkalmazzák majd a legmodernebb számítógépes fényszedést. az ofszet nyomtatás terjedésével megteremtődik a lehetőség, hogy napilapjaink színesben is megjelenhessenek a kedvelt képslapok színei még kifejezőbbek legyenek. ezt egyébként elősegíti a hazai kidolgozásu objektív színmérés bevezetése a nyomdaiparban.

a konferenciára több mint 400 hazai és külföldi szakember jelentette be részvételét, s 40 előadás hangzik majd el. a tanácskozással egyidőben kiállítás nyílik a nemzeti múzeumban, amely az 500 éves magyar könyvnyomtatást mutatja be.
/mti/

--

bb. 44. országos vendéglátóipari tanácskozás nyíregyházán

vid kz/1l hgy

1973. október 3.

huszonhárom vendéglátóipari vállalat igazgatójának, gazdasági és szakszervezeti vezetőjének, továbbá az idegenforgalomban érdekelt szervek képviselőinek részvételével, vendinform 1973., címmel kétnapos országos tanácskozás kezdődött csütörtökön nyíregyházán. azt vitatják meg, hogyan lehetne az eddigieknél jobban bekapcsolni szabolcs-szatmár megyét az idegenforgalomba, s mik ennek az elsődleges feltételei./mti/

--

bb. 43. manio rossi

pf/p hgy

1973. október 4.

betegsége miatt, az október 8-i erkel színházi hangversenyt c/1 és c/2 bérlet / elhalasztották. a hangversenyt február 11-én tartják meg ./mti/

--

- 28 -

o
16.45./1l

NA 1650

bb. 45. az országos muzeumi hónap megnyitója szolnokon

vid kz/1l hgy

1973. október 3.

szolnok tiszaparti galériájában csütörtökön rendezték meg az országos muzeumi műemléki és honismereti hónap megnyitóját. garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes mondott beszédet. mint többek között rámutatott, az őszi muzeumi hónap idején az ország muzeumai, régiségtárai szélesre tárják a kapukat, intenzívebbé teszik ismeretterjesztő munkásságukat. októberben mintegy másfélezer kiállítást rendeznek szerte az országban. a muzeumok fontos szerepet töltenek be a közművelődési munkában, dicséretes az a törekvésük, hogy az régi korok emlékeinek bemutatásán túl jelentős műpartoló/i feladatot is elérnek.

a miniszterhelyettes beszéde után dr. pogány ö . gábor a magyar nemzeti galéria főigazgatója megnyitotta a plein-air festészet a magyar művészetben,, című tárlatot, amelyet a nemzeti galéria/a magyar tudományos akadémia művészttörténeti kutatócsoportja és a damjanich muzeum közösen rendezett. a galéria emeleti részén a megye gazdag néprajzi kincseiből, népi viseleti esz- köziből régészeti emlékekből rendeztek bemutatót, az épület előcsarnokában pedig a műemlékeket ~~ex~~ ábrázoló ex libriseket és ki- grafikákat vonultatott fel a jászberényi járási és városi könyvtár.

a muzeumi hónap megnyitójának másik jelentős eseményére karacsonyon került sor. sipos károly, a megyei tanács elnökhelyettese ünnepélyesen átadta rendeltetésének az új épületbe költözött györfly istván nagykun muzeumot. a hat tágas kiállító teremről álló muzeumban megnyitották a nagyközönség előtt, a ,nagykunsági krónika,, című állandó kiállítást . a 15. századtól napjainkig ad áttekintést a tájegység történetéről néprajzáról. az időszak kiállítóteremben a nagykunsági népi butorok tárlata várja a látogatóit. az avatóünnepségen köszöntötték a hetven éves szücs sándort, neves néprajzkutatót, aki nyugalomba vonulásáig tíz éven keresztül volt a muzeum igazgatója és ő vetette meg a néprajzi gyűjtemény alapjait./mti/

--

bb. 46. súlyos baleset a portelki március 15. tsz-ben

vid kz/1l hgy

1973. október . 4.

súlyos baleset történt a portelki március 15. tsz határában. póta mizsei jános traktorvezető silókukorica betakarításon dolgozott egy orkán típusu forgókéses szárvágo géppel.
/folyt.köv./

- 29 -

16.45/1l

NA 1650

bb. 46./súlyos ... folyt./ 1l

a mellé beosztott muhari árpád anélkül, hogy szólt volna társának, elhagyta munkahelyét. Lefeküdt a még lábon álló kukoricában és elaludt. a traktorvezető ezt nem vette észre és elgázolta a fekvő társát a szerencsétlen ember mindkét lábát a forgókés combtöbblől levágta. életveszélyes állapotban szállították a kórházba./mti/

bb.47. vasuti környezetvédelmi tanácskozás székesfehérvárn

vid kz/1l hgy 1973. október 4.

a közlekedéstudományi egyesület székesfehérvári szervezetének rendezésében csütörtökön kétnapos vasuti környezetvédelmi tanácskozás kezdődött székesfehérváron. az anketon részt vett urbán lajos, a máv vezérigazgató-helyettese és szabó antal, vasutas szakszervezet főtitkára is. a tanácskozás első napján a vasut általános környezetvédelmi feladataival foglalkoztak, a levegőszennyezés zajártalom csökkentésének módjait valamint a vasutegészségügyi kérdéseket vitatták meg.

a „környezetvédelem a vasuton„ elnevezésű tanácskozáson pénteken az újvasuti létesítmények telepítésének és a szállítás átrakás környezetvédelmi vonatkozásaival folytatja munkáját./mti/

bb. 48. „a reformkor vegyészete „ állandó kiállítás nyílt várpalotán

vid kz/1l hgy 1973. október 4.

dr. szántó andrás a nehézvegyipari kutató intézet igazgatója csütörtökön megnyitotta várpalotán a magyar vegyészeti múzeumban „a reformkor vegyészete„ című állandó kiállítást. megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a műszaki haladás elképzelhetetlen a múlt ismerete nélkül, hiszen ha nem tanulmányozzák a múlt idők történetét megismételhetik előjdek hibáját, s a tévedések tétje a tudományos technikai forradalom korában lényegesen nagyobb mint a múltban bármikor.
/folyt.köv./

16.50/1l

1715

bb. 48. / a reform kor ... folyt./ 1l

a gondolatok jegyében hozták létre különben a vegyészeti múzeumot, amely a mostani megnyitást megelőzően már állandó kiállításon ismertette vegyiparunk fejlődését 1800-ig, valamint a felszabadulás utáni vegyipar kialakulását. a 19. század hiányzott az összegyűjtött anyagból. ezt a hiányosságot pótolják most az 1800 - 1850 -ig összegyűjtött gazdag dokumentum anyaggal, makettel. rövid átteintést adnak e kor vegyiparának nemzetközi helyzetéről, majd pedig részletesen illusztrálják a magyar vegyipar jellemzőit.

a reformkor vegyészete című kiállítás mellett még egy értékes gyűjteményt bocsátottak az érdeklődők rendelkezésére. dr. bartha béla, az egyesült vegyiművek műszaki igazgatója, átadta a gyár első jogelődjét alapító, klapka györgy honvéd tábornok iparpártoló tevékenységét bemutató gyűjteményt. klapka györgy az 1848-as szabadságharc tábornoka komárom védője ugyanis, amikor 1867-ben visszatért emigrációjából közgazdaság i pályán helyezkedett el és egyike lett a hazai nagyüzemi vegyipar megalapítójának./mti/

bb. 50. magyar vízmű szíriának

i sb/pf/1l hgy

1973. október 4.

elkészült az a törpevízmű, amelyet kormányunk nevében fehérlajos, a minisztertanács elnökhelyettese ajánlott fel az 1971-ben tett szíriai látogatásakor, a szíriai arab köztársaságnak. a vízmű az eufrátesz közelében a siavatagos területű bseira település 2000 lakosának ivóvíz ellátásáról gondoskodik. a berendezés eufrátesz vizét dolgozza fel kristálytisztá, fertőzésmentes ivóvízzé. a létesítmény legfontosabb részeit az uszó vízkivélteli művet, a tisztító telepet, a 100 köbméteres hidroglobuszt és a gépházat a vízgépészeti vállalat készítette. a törpe vízmű ünnepeles átadására csütörtökön magyar vízügyi delegáció utazott szíriába vajda józsefnek, az ovh vizgazdálkodási tröszt vezérigazgatójának vezetésével./mti/

17.05/1l

1715

bb. 49. országos tanácskozás az építőipari vállalat^{ok} ellenőrzéséről

vid kz/1l hgy

1973. október 4.

az építéstudományi egyesület közgazdasági szakosztálya és a 26. állami építőipari vállalat csütörtökön országos tanácskozást rendezett dumaujvárosban a z építőipar felügyeleti és vállalati belső ellenőrzésének helyzetéről. a dumaujvárosi tanács dísztermében rendezett konferenciát padányi mihály építésügy és város fejlesztési miniszterhelyettes nyitotta meg.

s miniszterhelyettes a háromszáz építőipari vállalatvezető előtt bejelentette, hogy az iparág háromnegyed év alatt 4 százalékkal többet termelt a tervezettnél, javult a termelékenység és a jövedelmezőség is. a tanácskozáson megállapították, hogy az építőipari belső ellenőrzés gyenge, a gazdálkodás hatékonyságának növelése a belső tartalékok feltárása helyett többnyire csupán ügyviteli kérdések vizsgálatával foglalkozik, s az intézkedések utóvizsgálatára nem fordít gondot.

a vállalati belső ellenőrzés fogyatékosai nemcsak vezetési hibákat tükröz, hanem az ellenőrök felkészületlenségét is. az építőiparban csupán 400 belső ellenőr tevékenykedik, vagyis vállalatonként átlag egy revizor, az építőipari vállalatok egyhamardánál egyáltalán nincs belső ellenőrzés. az iparág belső ellenőreinek csupán egynegyede rendelkezik főiskolai-egyetemi végzettséggel, felsőfoku szakképesítése pedig mindössze az ellenőrök 6 százalékának van.

a vita során a tanácskozás résztvevői megegyeztek abban, hogy a vállalati belső ellenőrzés a vezetés önkontrollja, az ellenőri szervezet erősítéséhez elsősorban a belső ellenőrök anyagi és erkölcsi megbecsülését kell emelni.

kimondták, hogy a vállalati ellenőröknek a vállalati gazdálkodás lényeges kérdéseivel: az eszközhatékonyság, a gépkivhasználás a termelékenység alakulásával és a műszaki fejlesztés megvalósításával kell foglalkozniok./mt1/

-. -

- 32 -

17.10/1l

NA 1720

bb. 51. hazaérkezet t jugoszláviából a partizán szövetség küldöttsége

1l la

1973. október 4.

hazaérkezett a magyar partizán szövetség küldöttsége, amely részt vett a petőfi sándor nevét viselő magyar partizán zászlóalj megalakulásának 30. évfordulója alkalmából a jugoszláviai szlatiszki drenovacban tartott ünnepségen. a delegációt hegedüs pál, a petőfi partizán zászlóalj volt harcosa vezette./mt1/

-. -

bb. 52. magyar-ndk barátsági gyűlés és könyvkiállítás debrecenben

vid kz/1l la

1973. október 4.

a hazafias népfront debreceni városi bizottsága csütörtökön délután magyar-ndk barátsági gyűlést rendezett debrecenben a biogál gyógyszergyárban a német demokratikus köztársaság megalakulásának 24. évfordulója alkalmából. dr. gyarmati józsef a debreceni városi pártbizottság titkára méltatta az ndk negyedszázados eredményeit, sikereit.

az évforduló alkalmából a debreceni kossuth lajos tudományegyetem könyvtárában ndk könyv és folyóirat kiállítást nyitottak meg./mt1/

-. -

bb 53. a magyar színházművészeti szövetség

mmé/1l la

1973. október 4.

öttagu delegációja valentin ágnes, nógrádi róbert, pétervári istván, sándor jános és köpeczi bócz istván a berlini ünnepi napok eseménysorozatára az ndk-ba utazott./mt1/

-. -

bb. 54 japán nőküldöttség látogatása a mnot-ban

1l la

hazánkban vendégeskedő japán nőküldöttség látogat^{ott} el csütörtökön a magyar nők országos tanácsa székházába. a nőtanács vezetőivel a magyar nők számai továbbképzésének helyzetéről folytattak beszélgetést.
/folyt.köv/

18.00/1l

- 33 -

NA 1820

bb.55.magyar-ndk-vegypari tárgyalások

il la

1973. október 4.

a magyar -ndk gazdasági és műszaki tudományos együttműködési bizottság vegyipari munkacsoportja dr. Lőrinc Imre, a nehézipari miniszter első helyettese és dr. h. Kozyk, az ndk vegyipari miniszterhelyettese vezetésével október 1-4. között budapesten ülést tartott.

megtárgyalták a következő öt éves tervidőszakban folytatandó vegyipari együttműködés lehetőségeit. Kiemelten foglalkoztak a műanyag és műanyagipari a fotókémiai, valamint a gyógyszer a gumipari együttműködés elmélyítésére vonatkozó javaslatokkal./mti/

m

--

bb. 56 . a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

il la

35. csomópont lezárás az m 7-esen
36. filmforgatás székesfehérvárott
37. modern háztartás - kiáll.
38. sárospataki díszcserép exportra
39. rádió analitikai konferencia veszprémben
40. nemzetközi külkereskedelmi minőségellenőrző konferencia
41. neb-vizsgálat
42. tájékoztató a nyomdaipari őszi konferenciáról
43. elhalasztották marlo rossi hangversenyét
44. vendéglátóipari tanácskozás
45. muzeumi hónap megnyitója szolnokon
46. súlyos baleset a portelki tsz-ben
47. vasúti környezetvédelmi tanácskozás
48. „a reformkor vegyészete”, kiáll.
49. országos tanácskozás az építőipari váll. ellenőrzéséről
50. magyar vízmű szíriának
51. hazaérkezett jugoszláviából a partizán szövetség küldöttsége
52. magyar-ndk barátsági gyűlés
53. a színházművészeti szöv. küldöttsége az ndk-ba utazott
54. japán nőküldöttség a nőtanácsnál
55. magyar-ndk vegypari tárgyalások
56. hírjegyzék

/mti/

--

- 34 -

18.05/11

NA 184

v

bb. 57. az mta mezőgazdasági műszaki bizottságának ülése a héki állami gazdaságban

vid il la

1973. október 4.

a magyar tudományos akadémia mezőgazdasági műszaki bizottsága csütörtökön tudományos ülést tartott a héki állami gazdaságban. dr. Gergely István, a bizottság elnöke, a szolnok megyei pártbizottság első titkára vezetésével a cukorrépa-termelés gépesítésének helyzetét és jövőjét vitatták meg. a résztvevő tudósok, kutatók, gyakorlati szakemberek, a cukoripar képviselő megtekintették a gazdaságban folyó répa-érettetés gépesítését, az üzemszerűen és kísérletképpen alkalmazott gépek munkáját. a héki állami gazdaság ma már a legkorszerűbb hazai és külföldi gépeket alkalmazza. a bizottság tagjai látogatást tettek az ország legnagyobb cukoripari üzemében, a szolnoki cukorgyárban, ahol megtekintették a rekonstrukciós munkákat, valamint a feldolgozás műveleteit./mti/

--

ább. 58. a. i. alekszandrov

il la

1973. október 4.

az ENSZ európai gazdasági bizottságának szovjet főtítkárhelyettese csütörtökön látogatást tett a magyar ENSZ társaságnál. tájékoztatta a jelenlévőket a bizottság munkájáról, terveiről. meghallgatta dr. Simai Mihályt, a magyar ENSZ társaság főtítkárnak információját a magyar ENSZ társaság összejárásáról, munkájáról és az ENSZ emberi jogok nyilatkozata 25. évfordulója alkalmából tervezett megemlékezéséről./mti/

--

vbb. 59. ünnepi est az ndk kulturális és tájékoztató központjában

t nm/il la

1973. október 4.

az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjában csütörtökön ünnepi estét rendeztek a német demokratikus köztársaság megalakulásának 24. évfordulója tiszteletére. ebből az alkalomból Günter Kohrt, az ndk budapesti nagykövete mondott beszédet.

/folyt.köv./

- 35 -

NA 1945

bb. 59./ Ünnepi ... folyt./ il

az Ünnepi esten megjelent társadalmi, politikai életünk számos kiválósága. a rendezvény műsorában fellépett bodor tiber előadóművész, mező lászló gordonkaművész s szűcs lóránt zongoraművész./ mt/

--

bb. 60. a tartuffe bemutatója az állami déry színházban

t nm/il la

csütörtökön este nagy sikerrel mutatta be az állami déryné színház társulata a kulich gyula téri szípadon moliére: tartuffe, avagy a képmutató című szatirikus vígjátékát. a premier emlékeztetés a 300 évvel ezelőtt elhunyt francia színpadi szerzőre, ugyanakkor tisztelgés a színház indulásának 23. évfordulójára előtt is.

a színház népművelő és ismeretterjesztő feladatát szolgálja fekete sándor előjátéka, amely rövid bepillantást nyújt moliére életébe, valamint a tartuffe színre vitelét kísérő koreográfiákba.

a déryné színház felújítását szécsi ferenc érdemes művész rendezte. a díszleteket wagenast robert a jelmezeket pedig rimanóczy yvonne, jászai díjas tervezte. a főbb szerepekben szigetvári géza jászai-díjast, fenyvesi bátyás jászai díjast komlós róbertet és táncsics máriát láthatja a közönség./mt/

--

bb. 61. átadták a pro musica nemzetközi rádióműsor verseny díjait

t nm/il la

1973. október 4.

csütörtökön a margitszigeti nagyszálló különtermében kiosztották a magyar rádió által meghirdetett pro musica nemzetközi rádióműsor verseny díjait. az ünnepségen dr. kiss kálmán, a magyar rádió és televízió elnökhelyettese köszöntötte a döntőbe került nyolc rádióadó szerkesztőjét és átadta a fődíjat, borsos miklós szobrászművész ez alkalomra készített szobrát a zene varázsát elaine padmore-nak, a bbc ado szerkesztőjének a bredoni nyár című műsoráért.
/folyt.köv./

- 36 -

parlament

dkk.4./ az országgyűlés.....19.folyt./-a

a képviselő hangsúlyozta: rendkívül fontos az is, hogy az információfelhasználás, - hasznosítás gyorsabb legyen. véleménye szerint a főleg az adatkérések jó részét el lehetne kerülni, ha az információ időben jutna el a felhasználóhoz. másrészt egy késve érkezett információt már nem lehet olyan hatékonysággal hasznosítani a döntéseknél sem. példaként idézte, hogy a megyei statisztikai igazgatóságok által készített évkönyvek rendkívül hasznosan tájékoztatják a megyei vezetőköt. hiba viszont, hogy az, átfutási idő, rendkívül nagy, még ma sem ismerik az 1972. évi évkönyvet. a megyében erre azért is szükség volna, mivel a gazdálkodás egyes folyamatait nem megyei, hanem országos szinten mérik. ha megyei vonatkozásban megfelelő módon akarnak informálódni, kénytelenek többletmunkával beszerezni a szükséges adatokat.

a képviselő a továbbiakban kifejezte azt a reményét, hogy a statisztikai koordinációs bizottság egyértelműbbé teszi az adatokat a fogalmak egységesítésével. mint mondotta, erre annál is inkább szükség van, mivel ma még a fogalmak használata és értelmezése többnyire önkényes, amihez nemegyszer az adatkérő érdeke fűződik. a fogalmak egységes értelmezése megkönnyíti az adatszolgáltatók és a felhasználók munkáját is.

sas kálmán/ heves 4.vk/ gyárigazgató hozzászólásában egyebek között saját tapasztalatai alapján bizonyította, hogy a központi statisztikai hivatal, a különböző minisztériumok és főhatóságok adatgyűjtései sokszor eltérő értelmezési, fogalmi, osztályozási rendszert alkalmaznak. a tervezésben, a könyvvitelben és a statisztikában használt metódusok eltérése is indokolatlan többletmunkát ró az adatszolgáltatókra. a képviselő példaként említette, hogy jelenleg három szerv is készít megyei munkaerő-mérleget: a megyei tanács tervosztálya, munkaügyi osztálya, valamint a központi statisztikai hivatal. a főhatóságoktól kapott eltérő utasítások miatt a három munkaerő-mérleg között jelentős - többeszes - eltérések vannak. számszerűleg ugyan az adatok mindhárom szerv értelmezése szerint pontosak, hiszen különbözőképpen értelmezik például az inaktív kereső, vagy a megyében lakó, de máshol dolgozó fogalmát.

sas kálmán az eléggé gyakori szakszerűtlen statisztikai felmérésekre is említett példát. egy alkalommal például csupán annyit kérdeztek: mennyi a kapacitás-kihasználás százaléka? a gazdasági kérdéseket csak kicsit is ismerő számára világos, hogy nem ugyanaz a kapacitás kihasználásfoka, annak mérési módszere a gépiparban, mint például az építőanyagiparban. az adatgyűjtők viszont - függetlenül attól, hogy a megkérdezettek milyen ágazathoz tartoznak, mit termelnek, - egyforma kérdőíven azonos mutatószámokat kértek.

köv./
17.25/a

- 39 -

NA 17⁵⁰

parlament

dkk.4./ az országgyűlés.....20.folyt./-a

a statisztikai törvényjavaslat vitájában több képviselő nem jelentkezett szólásra, ezért az elnöklő apró Antal bálint József államtitkárnak, a KSH elnökének adott szót.

Bálint József leszögezte: egyetért a vita során elhangzott módosító javaslatokkal, s hasznosnak itéli meg a végrehajtási utasítással kapcsolatban elhangzott módosító indítványokat is. Külön kitért Fecser Péter képviselő hozzászólására, s arról biztosította a képviselőt, hogy a számítástechnikai program megvalósítása során munkálkodnak a statisztikai tevékenységhez szükséges összhang, munkamegosztás megteremtésén. az államtitkár köszönetet mondott az országgyűlés tagjainak aktív közreműködéséért, értékes, hasznos véleményükért, indítványaikért és javaslataikért.

szavazás következett, az országgyűlés először a két módosító javaslatot, majd a statisztikai törvényt általánosságban, a módosításokkal együtt egyhangulag elfogadta.

az országgyűlés őszi ülészsaka ezután - napirend szerint - áttért az interpellációk megtárgyalására.

Kovács Sándor/ Győr-sopron megye 1.vk./ az országgyűlés nyári ülészsakán interpellált a közlekedés- és postaügyi miniszterhez a közúti közlekedésben résztvevők jobb forgalmi tájékoztatása tárgyában. a közlekedés-és postaügyi miniszter akkor az ülészsaktól hivatalosan távol volt, így válaszáat a rendelkezéseknek megfelelően, írásban adta meg.

Dr. Csanádi György válaszában egyebek között arról tájékoztatotta az interpellálót, hogy a közúti forgalomban résztvevő járművek számának és sebességének állandó növekedése valóban szükségessé teszi a közúti információs és jelzésrendszer korszerűsítését. erre már eddig is számos intézkedést tettek, s tesznek majd a jövőben is. az elmúlt évtizedben vezették be például az autópályán, az autótutakon és az országos főúthálózaton azokat az új típusú, nagy méretű fényvisszaverő tájékoztató táblarendszereket, amelyek a nagy sebesség mellett is alkalmasak a járművezetők tájékoztatására. a minisztérium vezetői egyetértenek minden olyan javaslattal, amely a közúti közlekedésben elhelyezett jelzések fejlesztését célozza; törekvésük, hogy az információs rendszert a javaslatok alapján tovább fejlesszék. a miniszter egyetértett Kovács Sándornak azzal a javaslatával, hogy a fontosabb csomóponti ut-elágazások előtt az utburkolatra fessék fel a helységek nevét. egyetértett azzal is, hogy az utjavításoknál, utépítéseknel szabályos, stabilan elhelyezett, az előírásoknak megfelelő és jól látható jelzéseket kell alkalmazni, s biztosítani kell azok éjszakai kivilágítását is. a miniszter hozzátette még: tapasztalatai szerint nem a jelzőtáblák szaporítása, hanem elsősorban a közlekedési fegyelem megszilárdítása hozhatja meg a kielégítő eredményt.
Dr. Csanádi György válaszáat mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés egyhangulag elfogadta.
/folyt.köv./

parlament

dkk.4./ az országgyűlés.....21.folyt./-a

av Záborszky Ferenc/ bp. 60. vk/ interpellációját az építés-ügyi és városfejlesztési, valamint a belügyminiszterhez intézte. elmondotta, hogy a fővárosi képviselőcsoport a közelmúltban látogatást tett a budapesti tűzoltó parancsnokságon. azt tapasztalták, több középület és lakóház használatba vételét akadályozta az, hogy a tervezésnél nem vették figyelembe a tűzrendészeti előírásokat. a szabálytalanságok megszüntetése a népgazdaságnak több millió forintos többletköltséget jelent. a képviselő az építésügyi és városfejlesztési minisztertől kérte: milyen hathatós intézkedéseket kíván tenni, hogy a tűzrendészeti előírásokat a tervezők betartsák, illetve milyen szankciókat kíván érvényesíteni, azokkal szemben, akik azokat megszegik. kérte a belügyminisztert, szükségesnek tartja-e a tűzrendészetről szóló 1/1963. bm. számú rendelet módosítását.

az interpellációra - a belügyminiszter nevében is - bondor

József

Építésügyi és városfejlesztési miniszter válaszolt. elmondotta, egyebek között, hogy az 1963-ban kiadott tűzrendészeti jogszabály megjelenése óta jelentős változás következett be az építési anyagok, szerkezetek, technológiák alkalmazásában. általános jellegű szabályozás hiányában a tűzvédelmi szempontokat így vagy egyedileg az engedélyezésre benyújtott műszaki tervek hatósági felülvizsgálatakor, vagy a használatba vételi engedélyek kiadásakor kell érvényesíteni. a miniszter egyetértett az interpelláló képviselővel abban, hogy a tűzvédelmi előírásokat már a tervezéskor érvényesíteni kell, ezeknek az előírásoknak azonban mindenre kiterjedőnek és főleg egyértelműeknek kell lenniük. a belügyi, illetve az építésügyi tárca már elrendelte a tűzvédelmi előírások korszerűsítését, illetve a tűzvédelemre vonatkozó műszaki előírások egyértelmű szabályozását. ennek a feladatnak a megoldására tárcaközi bizottságot hoztak létre, amely már munkához is látott. a kormány munkatervében is szerepel az épületek tűzvédelmi kérdéseinek rendezéséről szóló előterjesztés.

a tűzvédelmi előírások egyértelmű szabályozása a felelősség egyértelmű megállapítását is lehetővé teszi - huzta alá a miniszter. a tűzvédelmi előírásokat megszegőket felelősségre vonják, külön szankciók létrehozását azonban nem tartják indokoltnak, mert jogszabályaink megfelelő fegyelmi, anyagi-, büntető szankciókat írnak elő azokkal szemben, akik nem tartják meg az előírásokat, s kárt okoznak.

bondor József válaszáat az interpelláló képviselő is, az országgyűlés is egyhangulag elfogadta.

/folyt.köv./
18.45/a

NA-160

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....22.folyt./-a

hartai irén/ budapest 65.vk/ az árpád uti általános iskola pedagógusa a közlekedés-és postaügyi miniszterhez intézett interpellációjában azt kérdezte: milyen intézkedéseket terveznek az uttorócsapatok utazási lehetőségei bővítésére, a közlekedési kedvezmények egységesítése és egyszerűsítése érdekében.

a képviselő kifogásolta, hogy bár az uttorócsapatok számára biztosított az 50 százalékos vasuti kedvezmény, a menetrendszerű és különjáratú távolsági autóbuszokra, vízi járművekre a kedvezmény csak iskolai tanulmányi kirándulások alkalmával érvényes. ily módon a csapatok a táborozások, kirándulások, turák, tanfolyamok és más utazásaik alkalmával a kedvezményt nem kapják meg.

dr.csanádi györgy

-----, közlekedés-és postaügyi miniszter válaszában elmondta: a kedvezmény kiterjesztését örömmel megszavaznák, ennek azonban anyagi kihatásai is vannak. az uttorók vasuti utazására biztosított 50 százalékos kedvezmény jelentősen megkönnyíti a gyerekek utazását. megígérte, hogy az ezzel kapcsolatos adminisztrációs nehézségeket igyekeznek mihamarabb elhárítani. a kedvezménynek az autóbusz közlekedésre való kiterjesztését azonban nem tudom elfogadni - fűzte hozzá - elég csupán a menetrend szerinti autóbuszjáratok zsúfoltságát említeni. ezeket veszik igénybe a dolgozók és az iskolába igyekvő diákok is. amíg nem áll rendelkezésre megfelelő anyagi fedezet az autóbuszpark bővítésére, semmiképpen sem célszerű tovább növelni a menetrend szerinti járatok zsúfoltságát. a miniszter megígérte, hogy: az előzetesen megrendelt különjáratoknál bizonyos kedvezményeket adnak majd az uttorócsapatoknak.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő csak részben fogadta el. az országgyűlés - egy tartózkodással - a választ tudomásul vette.

/folyt.köv./

18.50/a

- 42 -

94/1811

parlament

bkk.4./ az országgyűlés.....23.folyt./-a

szurgyi istvänné/ szolnok megye 4.vk./ a tizzasülyi közut korszerűsítése tárgyban interpellált a közlekedés- és postaügyi miniszterhez. elmondta, hogy nagyon rossz állapotban van a tizzasüly községbe vezető egy nyomsávu, három méter széles közut, s mivel a környéken nincsen vasútállomás, a teher-és személyszállítás egyre nagyobb gondot jelent. a mostani forgalomnak az ut állapota korántsem felel meg; jöllehet a szolnok megyei tanács a iv. ötéves tervidőszakban akarta a szolnok-tizzasüly közötti utszakasz felújítását elvégeztetni, a kpm megyei igazgatósága a 4. számú főut korszerűsítésének anyagi terhei miatt a tizzasülyi munkára már nem tudott pénzt biztosítani. a képviselő kérte a minisztert, hogy a szolnok-tizzasüly közötti közut korszerűsítésének anyagi feltételeit az v. ötéves tervben biztosítsa a kpm-

dr. csanádi györgy közlekedés-és postaügyi miniszter válaszában elismerte a kérés jogosságát. elmondta, hogy a 43 kilométer hosszú ut ujjaépítése tetemes költségekkel jár, hozzávetőleg 150 millió forintba kerül. a korszerűsítést azonban mégsem az anyagiak hátráltatják. az ut mellett húzódik egy meglehetősen elavult öntözőcsatorna, s az ebből szivárgó víz rombolja az utalapokat. az építők addig nem láthatnak munkához, amíg a szükséges belvizrendezést végre nem hajtják, ez elsősorban a tanács, a vízügyi szervek, a területen működő üzemek teendője. a miniszter ígéretet tett: ha ezt a munkát még a iv. ötéves tervben elvégzik, akkor a kpm már az v. ötéves terv első esztendejében ujjaépíti a tizzasülyi közutat.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő is, az országgyűlés is egyhangulag elfogadta.

v dr. várkonyi imre /bács-kiskun megye 6.vk./, az actio catholica országos igazgatója az 1000 forinton aluli nyugdíjak rendezése tárgyában interpellált a munkaügyi miniszterhez. a képviselő a többi között felvetette: tervbe vette-e a kormányzat az 1000 forinton aluli nyugdíjak emelését s mikorra várható a rendelkezés.

/folyt.köv./

- 43 -

18.58/um

11/1900

bkk 4. / országgyűlés 24.folyt./um

karakas lászló munkaügyi miniszter válaszában egyebek között aláhuzta: pártunk és államunk megkülönböztetett figyelmet fordít a nyugdíjasok helyzetének fokozatos javítására. az 1965-ös esztendőhöz képest a kifizetett összes nyugdíj több mint kétszeresére emelkedett és a múlt évben elérte a 16.6 milliárd forintot. a nyugdíjasok száma 40 százalékkal volt több, az egy nyugdíjasra jutó nyugdíj összege pedig 54,5 százalékkal magasabb, mint 1965-ben. az erőfeszítések nagyságát reálisan érzékelteti, hogy ezen idő alatt a nemzeti jövedelem és a lakossági fogyasztás másfélszeresre, a bérszínvonal pedig 37 százalékkal nőtt. az arányok tanúsítják a megkülönböztetett jelző jogos használatát. az időközbe hozott különböző intézkedések évi 2 milliárd 565 millió forinttal emelték a nyugdíjak együttes összegét, s mintegy háromnegyed része a ráfordításnak az interpellációban felvetett alacsony nyugdíjjal rendelkezők helyzetén igyekezett javítani.

a kormány más módon is törekedett a még munkaképes, vagy részben munkaképes nyugdíjra jogosult dolgozók és nyugdíjasok segítésére. módot adott arra, hogy az öt évet meghaladó munkaviszony megszakítás esetén is beszámíthatók legyenek a korábbi évek. ösztönző nyugdíjrendszert vezetett be, amely a továbbdolgozó munkaképesek számára intenzív nyugdíj-emelkedési lehetőséget nyújt. ésszerűbbé tette a nyugdíjasok foglalkoztatását: 840 órát korlátozás nélkül dolgozhatnak, és ezzel a teljes nyugdíjra jogosultak lényegében elérhetik korábbi keresetüket. módot adott arra, hogy a 800 forint alatti nyugdíjasok nyugdíjuk korlátozása nélkül teljes munkaidőben legyenek foglalkoztathatók.

az említett intézkedések következtében a nyugdíjasok helyzete összességében tovább javult. az összességében pozitív kép mellett a különböző körülmények között élő, és a különböző feltételek mellett nyugdíjazásra került dolgozók helyzete azonban igen differenciált. viszonylag alacsony a nyugdíja azoknak, akiknek régebben állapították meg nyugdíjösszegüket, rövid szolgálati idővel rendelkeztek, munkabérük is alacsony volt. nagy problémát jelent a tanácsoknak és a kormánynak azoknak az alacsony nyugdíjas és járadékos rétegek gondjainak megoldása, akik már nem munkaképesek, esetleg betegek, akik egyedül vagy másodmagukkal élnek, akiknek nincs őket támogató családtagjuk, vagy nem teljesítik ezt a kötelességüket hozzátartozóik.

/folyt.köv./

- 44 -

18.55/um

M 1905

bkk 4./az országgyűlés 25.folyt./um

a kormány három vonatkozásban is foglalkozik a kérdésekkel. foglalkozik a legkisebb összegű, sajátjogu és származékos nyugdíjak, járadékok, pótlékok felemelésével. ennek célja az ellátás alsó határának emelése. foglalkozik a különböző időpontokban és a különböző nyugdíjrendszer szerint megállapított - főként alacsony nyugdíjak - differenciált emelésével. ennek célja az ellátás színvonalának közelítése. foglalkozik ugyanakkor az évenkénti 2 százalékos, automatikus emelés rendszerének fejlesztésével, melynek célja a legalacsonyabb nyugdíjak intenzívebb, rendszeres emelése. az intézkedések mértékére egyenként és összességében különböző elképzelések, megoldások kerülnek kidolgozásra, amelyeknek meg kell felelniük távlati nyugdíjpolitikai céljainknak és igazodniuk kell anyagi lehetőségeinkhez. a jelenlegi számítások azt mutatják, hogy egy hathatós lépéshez legalább évi kétmilliárd forint szükséges.

jelenleg és 1974-ben szociálpolitikai lépéseink sorában első helyen a népesedési politikát elősegítő, szociálpolitikai intézkedések állnak, amelyek az új nemzedékek megszületését és felnevelését segítik. ezt követően kerülhet sor a nyugdíjasok helyzetének az említett módon való javítására. végül a miniszter hangsúlyozta, hogy a kormány minden tőle telhetőt megtesz a nyugdíjasok helyzetének indokolt javítására.

az interpelláló képviselő a választ elfogadta. az országgyűlés a miniszter válaszát egy ellenszavazattal tudomásul vette.

apró Antal bejelentette, hogy napirend szerint az országgyűlés külügyi bizottsága előterjeszti nyilatkozattervezetét a chilei katonai junta terrorjáról. az elnök nagy miklósnak /pest megye 28 vk./, a külügyi bizottság előadójának adta meg a szót.

nagy miklós egyebek között hangoztatta: egész dolgozó népünket megdöbbsentette a chilei ellenforradalmi katonai puccs híre. megdöbbenésünket a felháborodás és a chilei nép, a chilei hazafiak pránt érzett mélylyéges szolidaritás követte, amikor értesültünk allende elnök meggyilkolásáról, a népi egység kormányának erőszakos megdöntéséről, a chilei nép legjobbjai ellen kibontakozó terrorról.

L/folyt.köv./

19.00/a

- 45 -

M 1910

parlament

bkk.4./ az országgyűlés....26.folyt./-a

az országgyűlés külügyi bizottsága az ülészak idején megtartotta ülését és javasolja, hogy a magyar országgyűlés ítélje el a chileben dúló fasiszta terrort, tiltakozzék ellene és követelje megszüntetését. a külügyi bizottság egyhangulag elfogadta azt a nyilatkozattervezetet, amelyet a bizottság nevében nagy miklós javaslatként az országgyűlés elé terjesztett, kérve annak elfogadását.

h a magyar népköztársaság országgyűlésének nyilatkozata a chilei katonai junta terrorjáról

a magyar népköztársaság országgyűlése a magyar nevében tiltakozó szavát emeli fel a dühöngő chilei ellenforradalom véres terrorja ellen.

az imperialista körökkel, a nemzetközi monopóliumokkal szorosan összefonódott jobboldali katonai junta tragédiába taszította az országot, ellenforradalmi lázadásával rászabadítva a fehérterrort. a népellenes katonai junta felrugta az alkotmányos rendet, megsemmisítette a demokratikus szabadságjogokat, erőszakosan megdöntötte a törvényesen megválasztott kormányt, önkényesen feloszlatta a parlamentet és a szenátust.

ma a junta irtó hadjáratának áldozatai azok a chilei hazafiak, munkások és parasztok, törvényesen megválasztott szenátorok, képviselők, helyhatósági tanácsstagok, továbbá kormányférfiak, akik népük nemzeti érdekeiért, va nép felemelkedésén munkálkodva következetesen tiszteletben tartották az alkotmányos előírásokat, szabadságjogokat. a kegyetlen leszámolás első áldozata salvador allende elnök, a chilei nép nagy fia, szabadsághőse. az ellenforradalom sok tízezer hazafinak, haladó és demokratikus érzelmű chilei dolgozónak, a nép legjobbjainak életét veszélyezteti. halálos veszélyben van luis corvalán szenátor.

chilében ma egyetlen igaz hazafi, demokratikus, haladó ember élete sincs biztonságban!

/folyt.köv./

19.05/a v - 46 -

M1920

parlament

bkk 4. / az országgyűlés 27.folyt./um

a magyar népköztársaság országgyűlése szolidaritását fejezi ki a chilei néppel. együtta világon mind szélesebb méreteket öltő mozgalommal, felháborodottan tiltakozik az alkotmányos jogok lábbaltiprása, a junta fékevesztett terrorja, a chilei hazafiak legjobbjainak kegyetlen meghurcolása, bebörtönzése és meggyilkolása ellen. követeli az elemi emberi szabadságjogok tiszteletbentartását, az ellenforradalmi terror megszüntetését, luis corvalán szenátor é minden bebörtönzött és üldözött chilei hazafi életének és szabadságának biztosítását.

tudjuk és hisszük, hogy az ellenforradalom csak időlegesen állithatja meg a fejlődést; a történelem menetét nem fordíthatja vissza. a forradalmi harcokban megedzett chilei dolgozók küzdelme, melyet a világ minden haladó embere támogat, meghozza chile népének is a szabadságot, a törvényességet, megteremti a társadalmi haladás szabad feltételeit.

az országgyűlés a chilei katonai junta terrorjának elítéléséről szóló nyilatkozatot egyhangulag elfogadta.

ezután apró antal bejelentette, hogy az országgyűlés befejezte munkáját, valamennyi képviselőnek jó munkát kívánt és az ülészakot bezárta.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk.4./ az országgyűlés..../számu hirre:

a 9.folytatás 1.bekezdésének utolsóelőtti sorában a szöveg:

....jobban kibontakoztatható....

a 10.folytatás 2.bekezdése utolsó sorában a szöveg:

.....dr.korom mihály igazságügyminiszternek...

/folyt.köv./

19.30/a
m

- 47 -

M1920

bkk.4./ az országgyűlés.....28.folyt./-a

a 14.folytatás alulról számított 2.bekezdése utolsó sorában :terjesztett helyett b e t e r j e s z t e t t szöveg helyesen!

a 15.folytatás 2.sorában a szöveg helyesen:

.....betartása kifogásolható, bizonyított tény.....

a 23.folytatás utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg:

..... mikorra várható a rendezés ?

a 26.folytatás 3.bekezdése 1.sorában a szöveg:

.....országgyűlése a magyar nép nevében....

/mt1/

-. -

19.34/a

- 48 -

NA 1945

bb 61./ átadták .... folyt./ 11

a pro musica versenyre beérkezett műsorokból szakzsűri választotta ki a döntőbe jutó nyolcat, amelyet szeptemberben a harmadik műsorban mutattak be a hallgatóknak. ezeknek a műsoroknak a rangsorát már a hallgatók állapították meg közönségszavazás útján .

a magyar rádió most négynapos vendéglátással jutalmazza a legjobb nyolc összeállítás készítőjét, akik bejárják országunkat és megismerkednek a budapesti művészeti hetek fontosabb zenei eseményeivel ./mt1/

-. -

bb. 62. magyar-ndk építésügyi tárgyalások

pf/11 La

1973. október 4.

karl heinz martini, az ndk építésügyi minisztériumának államtitkára és simor jános építésügyi és városfejlesztési miniszter-helyettes vezetésével építésügyi tárgyalások folytak budapestben.

a megbeszélések során megállapdtak a közvetlen és az 1976 - 1980 évek tervkoordinációjából adódó az építő és építőanyagiparra háruló feladatok megoldásában.

a két delegáció vezetője együttműködésük legfontosabb kérdéseiről jegyzőkönyvet írt alá.

karl heinz martini államtitkárt hivatalában fogadta bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter. a német delegáció csütörtökön délután elutazott budapestről./mt1/

-. -

NA 1955

- 37 -

bb. 63. időjárásjelentés

il la

1973. október 4.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön este
több órás napsütés

várható időjárás péntek estig: változóan felhős idő, eső
nélkül. mérsékelt napközben kissé megélénkülő keleti, délke-
leti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken
18-22 fok között./mti/

bb. 64. chilei szolidaritási nagygyűlés gödöllőn

i ms/pf/il la

1973. október 4.

a kisz pest megyei bizottsága és a gödöllői agrártudomá-
nyi egyetem kisz-bizottsága csütörtökön gödöllőn, az egyetem
aulájában chilei szolidaritási nagygyűlést rendezett.

árpási zoltán, a kisz pest megyei bizottságának titkára
mondott beszédet. többek között felszólalt dr. halász józsef
egyetemi tanár is az országos béketanács delegációjának tag-
jaként résztvevett a helsinkiben megtartott nemzetközi chilei
szolidaritási konferencián.

a nagygyűlés résztvevői tiltakozó táviratban követel-
ték a békéért és szabadságért küzdő chilei hazafiak ellen in-
ditott barbár hajtóvadászat megszüntetését és Luis Corvalan
szabadonbocsátását./mti/

Taki

- 38 -

20.50/il

bb. 66. magyar albán közuti fuvarozási egyezmény

il la

dr. tózsér istván a közlekedés és postaügyi minisztérium
főosztályvezetője és ahmet jegeni, az albán kereskedelmi mi-
nisztérium főosztályvezetője kormányküldöttségek közötti tár-
gyalások eredményeként budapesten magyar-albán közuti fuvaro-
zási egyezményt írt alá./mti/

..

szervezőségeket figyelmebe!

mai bb. 54. sz. hírünk /japán közküldöttség.../ végére
folyt. köv. helyett érünk /mti / jelzést tenni.

..

21.30/il

- 39 -

bb. 65. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

1l la

- 57. mta mezőgazdasági műszaki bizottság ülése
- 58. a. i. alekszandrov
- 59. Ünnepi est az ndk centrumban
- 60. tartuffe
- 61. pro musica
- 62. magyar ndk építésügyi tárgyalások
- 63. időjárásjelentés
- 64. chilei szolidaritási nagygyűlés
- 65. hírjegyzék

/mti/

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: hűsi györgy
szerkesztők: koncz antal
lakatos erzsébet

--

20.53/1l

NA 20.53

- 40 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 5.

bb. 1. a magyar népdal hete a rádióban

1 mn/gg/hi/1l la

1973. október 5.

a magyar rádió immár negyedizben hirdeti meg a magyar népdal hete programját - nyilatkozta solymosi jános szerkesztő az mti munkatársának. október 15-e és 21-e között összeállítások, lemezválogatások idézik a hallgatók elé a magyar népdal kincsesházát.

október 15-én adám jenő vall arról, hogyan is fedezte fel a népzene. török erzsébet, béres ferenc és kerekes tóth erzsébet tolmácsolásában „százsorszép énekek”, cendülnek fel. turilujza összeállítása gyermekjátékdalokat idéz a mikrofon elé. péntek jánosné és karsai zsigmond népdalénekesek felvételeiből is külön adást hallhatunk. október 16-án dr. nádor tamás dr. molnár imrével beszélget a népdalainkból készült első hanglemezsorozatáról. katona imre összeállítsa katonadalokat szólaltat meg. részleteket hallhatunk ezen kívül a hévízgyörki folklór est programjából is.

október 17-én az „utam a népzenehez”, sorozatban bárdos lajos szólal meg. kemény kló, palcsó sándor és szekeres sándor lajtha népdal feldolgozásiból énekel. gyalog magda, kiss károly és a mezőkeresztesi aranykalász tsz röplő páva énekkara ad műsort.
/folyt.köv./

- 1 -

NA